

AYDIN ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ
HEMŞİRELİK FAKÜLTESİ
DERS ÖĞRETİM PLANI

Dersin Kodu ve Adı	HF255 Geriatri Hemşireliği					
Dersin Türü	Mesleki Seçmeli Ders					
Dersin Ön Koşulu						
Ders Saati	Teori	2	Uygulama		Laboratuvar	
Devamsızlık Süresi	Teori		Uygulama		Laboratuvar	
AKTS	4	Kredi		İş Yüğü	100	

DERSİN AMACI VE DERS ÖĞRENME ÇIKTILARI

Amaç

Bu dersi alan öğrenci, yaşlı bireylerdeki yaygın sağlık problemlerinde, yaşlı bireyin sağlık sorunuyla ilgili hemşirelik süreci kapsamında verilerini toplar, bakımı planlar, uygular ve değerlendirir.

Öğrenme Çıktıları (ÖÇ)*

ÖÇ1.	Geriatrik problemlerin tipini tanımlar.
ÖÇ2.	Geriatrik problemlerin özelliklerini tanımlar.
ÖÇ3.	Hemşirelik bakım planını temel teşkil eden ve yaşlanma ile birlikte meydana gelen yaygın fizyolojik problemleri belirler.
ÖÇ 4.	Yaşlı kişi için planlanmış hemşirelik girişimlerini uygular.
ÖÇ 5.	Yaşlı kişi için uygulanan hemşirelik girişimlerini değerlendirir.

* Satır ekleme-çıkarma yapılabilir.

***ÖĞRETİM YÖNTEM VE TEKNİKLERİ (ÖY)**

ÖY1.	Anlatım (Takrir)
ÖY2.	Tartışma
ÖY3.	Örnek Olay
ÖY4.	Bireysel çalışma

***ÖĞRETİM ARAÇ GEREÇLERİ (ÖG)**

ÖG1.	Kitap
ÖG2.	Projeksiyon
ÖG3.	

ÖLÇME- DEĞERLENDİRME YÖNTEMLERİ

Teorik	Bir ara sınav (%40) Bir final sınavı (%60)
Uygulama	
Laboratuvar	

* Satır ekleme-çıkarma yapılabilir.

DERSİN İŞ YÜKÜ				
Etkinlik*	Adet	Ön Hazırlık	Etkinlik Süresi	Toplam İş Yüğü
Kuramsal Ders	14		2	28
Uygulama				
Ara Sınav	1	31	1	32
Dönem Sonu Sınavı	1	38	2	40
Toplam İş Yüğü (Saat)				100
Yuvarla [Toplam İş Yüğü (saat) / 25*] = AKTS Kredisi				4

* Ekleme-çıkarma işlemi yapılabilir.

DERSİN SORUMLU ÖĞRETİM ELEMANI/ELEMANLARI			
Dersin Genel Sorumlusu Öğretim Elemanı	Teorik Dersten Sorumlu Öğretim Elemanı/Elemanları	Dersin Lab. Sorumlu Öğretim Elemanı/Elemanları	Dersin Uygulamasından Sorumlu Öğretim Elemanı/Elemanları
Arş. Gör.Dr. Ebru BULUT	Arş. Gör.Dr. Ebru BULUT		

DERSİN TEMEL ESASLARI
Teorik Derse İlişkin Esaslar
Bu derse öğrencinin devam zorunluluğu vardır. Bu ders için yararlanabilecekleri kaynaklar ilk derste dersi sorumlu öğretim elemanı tarafından bildirilmektedir. Dersler sınıf ortamında anlatılmakta ve her ders saatinde ıslak imza alınarak devamlar takip edilmektedir. Dersler projeksiyon yardımıyla anlatılırken, soru cevap, örnek vaka gibi yöntemlerde kullanılmaktadır.
Laboratuvar Dersine İlişkin Esaslar
Uygulama Dersine İlişkin Esaslar

*HAFTALIK DERS PLANI						
Hafta	Saat	Dersin Haftalık Konu İçeriği ve Öğrenme Çıktıları	Öğretim Yöntem ve Teknikleri	Ders Araç-Gereçleri	İlişkili Olduğu Ders Öğrenim Çıktıları	Öğretim Elemanı
1.	8.30-10.15	Geriatri hemşireliğine giriş Konunun Öğrenme Çıktıları 1.Yaşlanmanın ve yaşlılığın tanımını yapar 2.Yaşlılıkla ilgili terimleri sayar 3.Yaşlanma çeşitlerini bilir 4.Geriatri hemşiresinin tanımını yapar	ÖY1. Takrir (Anlatım) ÖY2. Tartışma ÖY3. Örnek olay	ÖG1. Projeksiyon ÖG2. Kaynak kitaplar	ÖÇ1, ÖÇ2, ÖÇ3, ÖÇ4, ÖÇ5	Arş. Gör. Dr. Ebru BULUT
2	8.30-10.15	Yaşlılarda meydana gelen sistemik değişikliklerle beraber ortaya çıkan tıbbi ve hemşirelik sorunları Konunun Öğrenme Çıktıları 1.Yaşlanma ile beraber ortaya çıkan değişiklikleri sorunları sayar 2.Geritarik sendromları bilir	ÖY1. Takrir (Anlatım) ÖY2. Tartışma ÖY3. Örnek olay	ÖG1. Projeksiyon ÖG2. Kaynak kitaplar	ÖÇ1, ÖÇ2, ÖÇ3, ÖÇ4, ÖÇ5	Arş. Gör. Dr. Ebru BULUT

		3.Yaşlanma ile hangi sistemlerde değişiklikler olduğunu bilir 4.Yaşlanma ile ortaya çıkan nörolojik sistem değişikliklerini sayar 5. Yaşlanma ile ortaya çıkan nörolojik sistem değişikliklerine bağlı görülebilecek sorunları bilir 6. Yaşlanma ile ortaya çıkan nörolojik sistem değişikliklerine bağlı görülebilecek sorunlara hemşirelik yaklaşımını bilir				
3.	8.30-10.15	Yaşlılarda meydana gelen sistemik değişikliklerle beraber ortaya çıkan tıbbi ve hemşirelik sorunları Konunun Öğrenme Çıktıları 1.Yaşlanma ile ortaya çıkan kas iskelet sistemi değişikliklerini sayar 2. Yaşlanma ile ortaya çıkan kas iskelet sistemi değişikliklerine bağlı görülebilecek sorunları bilir 3. Yaşlanma ile ortaya çıkan kas iskelet sistemi değişikliklerine bağlı görülebilecek sorunlara hemşirelik yaklaşımını bilir 4.Yaşlanma ile ortaya çıkan duyu işlevlerindeki değişiklikleri sayar 5. Yaşlanma ile ortaya çıkan duyu işlevlerindeki değişikliklere bağlı görülebilecek sorunları bilir 6. Yaşlanma ile ortaya çıkan duyu işlevlerindeki değişikliklere bağlı görülebilecek sorunlara hemşirelik yaklaşımını bilir	ÖY1. Takrir (Anlatım) ÖY2. Tartışma ÖY3. Örnek olay	ÖG1. Projeksiyon ÖG2. Kaynak kitaplar	ÖÇ1, ÖÇ2, ÖÇ3, ÖÇ4, ÖÇ5	Arş. Gör. Dr. Ebru BULUT
4.	8.30-10.15	Yaşlıların genel bakımı Konunun Öğrenme Çıktıları 1.Yaşlıların genel bakım ilkelerini sayar 2.Yaşlılara yönelik hemşirelik bakımı ilkelerini bilir 3.Yaşlıların genel bakımında karşılaşılabilecek sorunları bilir	ÖY1. Takrir (Anlatım) ÖY2. Tartışma ÖY3. Örnek olay	ÖG1. Projeksiyon ÖG2. Kaynak kitaplar	ÖÇ1, ÖÇ2, ÖÇ3, ÖÇ4, ÖÇ5	Arş. Gör. Dr. Ebru BULUT
5.	8.30-10.15	Yaşlılarda sık görülen enfeksiyonlar ve bağışıklama Konunun Öğrenme Çıktıları 1.Yaşlanma ile ortaya çıkan immün sistem değişikliklerini sayar 2. Yaşlanma ile ortaya çıkan	ÖY1. Takrir (Anlatım) ÖY2. Tartışma ÖY3. Örnek olay	ÖG1. Projeksiyon ÖG2. Kaynak kitaplar	ÖÇ1, ÖÇ2, ÖÇ3, ÖÇ4, ÖÇ5	Arş. Gör. Dr. Ebru BULUT

		immün sistem değişikliklerine bağlı enfeksiyon sorunlarını bilir 3. Yaşlılarda sık görülen enfeksiyonlarda hemşirelik yaklaşımını bilir 4.Yaşlılarda bağışıklama ilkelerini bilir 5.Yaşlıların aşılama takvimini bilir				
6.	8.30-10.15	Üriner sistem enfeksiyonları ve bakımı Konunun Öğrenme Çıktıları 1.Yaşlanma ile ortaya çıkan üriner sistem değişikliklerini sayar 2. Yaşlanma ile ortaya çıkan üriner sistem değişikliklerine bağlı görülebilecek sorunları bilir 3. Yaşlanma ile ortaya çıkan üriner sistem değişikliklerine bağlı görülebilecek sorunlara hemşirelik yaklaşımını bilir	ÖY1. Takrir (Anlatım) ÖY2. Tartışma ÖY3. Örnek olay	ÖG1. Projeksiyon ÖG2. Kaynak kitaplar	ÖÇ1, ÖÇ2, ÖÇ3, ÖÇ4, ÖÇ5	Arş. Gör. Dr. Ebru BULUT
7.	8.30-10.15	Yaşlılarda ağız bakımı Konunun Öğrenme Çıktıları 1.Yaşlanma ile ortaya çıkan ağızdaki değişiklikleri sayar 2. Yaşlanma ile ortaya çıkan ağızdaki değişikliklere bağlı görülebilecek sorunları bilir 3. Yaşlanma ile ortaya çıkan ağızdaki değişikliklere bağlı görülebilecek sorunlara hemşirelik yaklaşımını bilir 4.Yaşlılardaki ağız bakım uygulama ilkelerini bilir	ÖY1. Takrir (Anlatım) ÖY2. Tartışma ÖY3. Örnek olay	ÖG1. Projeksiyon ÖG2. Kaynak kitaplar	ÖÇ1, ÖÇ 2, ÖÇ3, ÖÇ4, ÖÇ5	Arş. Gör. Dr. Ebru BULUT
8.	8.30-9.15	ARA SINAV				Arş. Gör. Dr. Ebru BULUT
	9.30-10.15	Yaşlılarda akılcı ilaç kullanımı Konunun Öğrenme Çıktıları 1.Polifarmasinin tanımını bilir 2.Akılcı ilaç kullanımı tanımını bilir 3.Yaşlılarda ilaç etkileşimi değişikliklerini ve nedenlerini bilir 4.Yaşlılarda akılcı ilaç kullanımı ilkelerini bilir 5.Yaşlıların akılcı ilaç kullanımına yönelik önerileri bilir 6.Yaşlıların akılcı ilaç kullanımında hemşirelik rollerini bilir	ÖY1. Takrir (Anlatım) ÖY2. Tartışma ÖY3. Örnek olay	ÖG1. Projeksiyon ÖG2. Kaynak kitaplar	ÖÇ1, ÖÇ2, ÖÇ3, ÖÇ4, ÖÇ5	Arş. Gör. Dr. Ebru BULUT
9.	8.30-10.15	Yaşlılarda kardiyovasküler problemler, hipertansiyon ve hemşirelik bakımı Konunun Öğrenme Çıktıları 1.Yaşlılarda hipertansiyonun	ÖY1. Takrir (Anlatım) ÖY2. Tartışma ÖY3. Örnek	ÖG1. Projeksiyon ÖG2. Kaynak kitaplar	ÖÇ1, ÖÇ2, ÖÇ3, ÖÇ4, ÖÇ5	Arş. Gör. Dr. Ebru BULUT

		tanımını bilir 2.Yaşlılarda hipertansiyonun önemini kavrar 3.Yaşlılarda hipertansiyon oluşma mekanizmasını açıklar 4.Yaşlılarda hipertansiyon nedenlerini sayar 5.Yaşlılarda hipertansiyon belirtilerini sayar 6. Yaşlılarda hipertansiyon tedavi ilkelerini bilir 7. Yaşlılarda hipertansiyona yönelik hemşirelik rollerini bilir	olay			
10.	8.30-10.15	Yaşlılarda kardiyovasküler problemler, hipertansiyon ve hemşirelik bakımı Konunun Öğrenme Çıktıları 1.Yaşlanma ile ortaya çıkan kardiyovasküler sistem değişikliklerini sayar 2.Yaşlılarda sık görülen kardiyovasküler sistem hastalıkları bilir 3. Yaşlılarda kardiyovasküler hastalıklarının sık görülme nedenlerini bilir 4. Yaşlılarda sık görülen kardiyovasküler hastalıklara yönelik hemşirelik bakımı ilkelerini bilir	ÖY1. Takrir (Anlatım) ÖY2. Tartışma ÖY3. Örnek olay	ÖG1. Projeksiyon ÖG2. Kaynak kitaplar	ÖÇ1, ÖÇ2, ÖÇ3, ÖÇ4, ÖÇ5	Arş. Gör. Dr. Ebru BULUT
11.	8.30-10.15	Yaşlılarda sık görülen gastrointestinal sistem problemleri ve bakımı Konunun Öğrenme Çıktıları 1.Yaşlanma ile ortaya çıkan gastrointestinal sistem değişikliklerini sayar 2.Yaşlılarda sık görülen gastrointestinal sistem hastalıkları bilir 3. Yaşlılarda gastrointestinal sistem hastalıklarının sık görülme nedenlerini bilir 4. Yaşlılarda sık görülen gastrointestinal sistem hastalıklarına yönelik hemşirelik bakımı ilkelerini bilir	ÖY1. Takrir (Anlatım) ÖY2. Tartışma ÖY3. Örnek olay	ÖG1. Projeksiyon ÖG2. Kaynak kitaplar	ÖÇ1, ÖÇ2, ÖÇ3, ÖÇ4, ÖÇ5	Arş. Gör. Dr. Ebru BULUT
12.	8.30-10.15	Yaşlılarda sık görülen gastrointestinal sistem problemleri ve hemşirelik bakımı Konunun Öğrenme Çıktıları 1.Yaşlılarda konstipasyon görülme nedenlerini bilir 2.Yaşlılarda konstipasyon belirtilerini sayar 3. Yaşlılarda konstipasyon tedavisini bilir	ÖY1. Takrir (Anlatım) ÖY2. Tartışma ÖY3. Örnek olay	ÖG1. Projeksiyon ÖG2. Kaynak kitaplar	ÖÇ1, ÖÇ2, ÖÇ3, ÖÇ4, ÖÇ5	Arş. Gör. Dr. Ebru BULUT

		4. Yaşlılarda konstipasyona yönelik hemşirelik bakım ilkelerini bilir 5. Yaşlılarda diyare görülme nedenlerini bilir 6. Yaşlılarda diyare belirtilerini sayar 7. Yaşlılarda diyare tedavisini bilir 8. Yaşlılarda diyareye yönelik hemşirelik bakım ilkelerini bilir				
13.	8.30-10.15	Yaşlılarda sık görülen solunum sistemi problemleri ve hemşirelik bakımı Konunun Öğrenme Çıktıları 1. Yaşlanma ile ortaya çıkan solunum sistemi değişikliklerini sayar 2. Yaşlılarda sık görülen solunum sistemi hastalıklarını bilir 3. Yaşlılarda solunum sistemi hastalıklarının sık görülme nedenlerini bilir 4. Yaşlılarda sık görülen solunum sistemi hastalıklarına yönelik hemşirelik bakımı ilkelerini bilir	ÖY1. Takrir (Anlatım) ÖY2. Tartışma ÖY3. Örnek olay	ÖG1. Projeksiyon ÖG2. Kaynak kitaplar	ÖÇ1, ÖÇ2, ÖÇ3, ÖÇ4, ÖÇ5	Arş. Gör. Dr. Ebru BULUT
14.	8.30-10.15	Yaşlılarda diyabet ve hemşirelik bakımı Konunun Öğrenme Çıktıları 1. Yaşlılarda diyabet görülme nedenlerini bilir 2. Yaşlılarda diyabet belirtilerini sayar 3. Yaşlılarda diyabet tedavisini bilir 4. Yaşlılarda diyabete yönelik hemşirelik bakım ilkelerini bilir	ÖY1. Takrir (Anlatım) ÖY2. Tartışma ÖY3. Örnek olay	ÖG1. Projeksiyon ÖG2. Kaynak kitaplar	ÖÇ1, ÖÇ2, ÖÇ3, ÖÇ4, ÖÇ5	Arş. Gör. Dr. Ebru BULUT

*DERSE İLİŞKİN KAYNAKLAR

1	Gökçe-Kutsal Y, Aslan D, Temel geriatri , Ankara : Güneş Kitabevi, 2007.
2	Arıoğlu S. (2006). Geriatri ve Gerontoloji, Nobel Tıp Kitabevi, Ankara
3	Harold Friedman H. (2000). Semptom Yönelik Tanı El Kitabı: (Çevirmen: Tefik Pınar), Nobel Tıp Kitabevi, 1. Baskı, Ankara
4	Discigil G, Tekinc N, Anadol Z, Bozkaya AO. (2006). Toplum içinde yaşayan ve bakimevlerinde kalan yaşlılarda polifarmasi. Turk Geriatri Dergisi, 9:117-21.
5	Gökçe Kutsal Y. (2008). Yaşlanan dünyanın yaşlanan insanları. Temel Geriatri, Geriatri Derneği yayını, Ankara
6	Altuntaş Y. (2001). Yaşlılık ve Diabetes Mellitus, Her Yönüyle Diabetes Mellitus, Nobel Tıp Kitabevleri, 245-253
7	Akpınar H. (2005). Kronik konstipasyon, 7 Ulusal İç Hastalıkları Kongresi Bildiri Kitabı, Antalya

* Satır ekleme-çıkarma yapılabilir.

DERSE İLİŞKİN TABLOLAR

Tablo 1. Dersin Fakülte Program Çıktılarına (PÇ) Katkısı										
Dersin Adı	PÇ1	PÇ2	PÇ3	PÇ4	PÇ5	PÇ6	PÇ7	PÇ8	PÇ9	PÇ10
HF255 Geriatri Hemşireliği	2	2	3	3	2	2	1	2	1	2
0-Katkısı yok 1-Az katkısı var 2-Orta düzeyde katkısı var 3-Tam katkısı var										

Tablo 2: Dersin Öğrenme Çıktılarının Fakülte Program Çıktıları ile İlişkisi										
Dersin Öğrenme Çıktılar**	PÇ1	PÇ2	PÇ3	PÇ4	PÇ5	PÇ6	PÇ7	PÇ8	PÇ9	PÇ10
ÖÇ1.	2	1	3	4	5	4	1	1	1	4
ÖÇ2.	3	3	2	3	4	3	3	3	1	2
ÖÇ3.	3	4	4	3	4	4	3	2	1	1
ÖÇ4.	4	3	2	3	4	4	3	3	1	4
ÖÇ 5.	2	3	4	4	2	4	2	2	1	4

* Satır ekleme-çıkarma yapılabilir.

** Katkı Düzeyi: (Boş) - Katkı Yok / (1) Çok Düşük / (2) Düşük / (3) Orta / (4) Yüksek / (5) Çok Yüksek

Tablo 3: Dersin Öğrenme Çıktılarının Öğretim Yöntemleri, Araç-Gereçleri ve Ölçme Değerlendirme Yöntemleri ile İlişkisi			
Dersin Öğrenme Çıktılar*	Öğretim Yöntemleri	Araç-Gereçler	Ölçme Değerlendirme Yöntemi
ÖÇ 1.	ÖY1,ÖY2,ÖY3,ÖY4	ÖG1,ÖG2	Yazılı Sınav, Çoktan Seçmeli Sınav
ÖÇ 2.	ÖY1,ÖY2,ÖY3,ÖY4	ÖG1,ÖG2	Yazılı Sınav, Çoktan Seçmeli Sınav
ÖÇ 3.	ÖY1,ÖY2,ÖY3,ÖY4	ÖG1,ÖG2	Yazılı Sınav, Çoktan Seçmeli Sınav
ÖÇ 4.	ÖY1,ÖY2,ÖY3,ÖY4	ÖG1,ÖG2	Yazılı Sınav, Çoktan Seçmeli Sınav
ÖÇ 5.	ÖY1,ÖY2,ÖY3,ÖY4	ÖG1,ÖG2	Yazılı Sınav, Çoktan Seçmeli Sınav

* Satır ekleme-çıkarma yapılabilir.

AYDIN ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ
HEMŞİRELİK FAKÜLTESİ
DERS ÖĞRETİM PLANI

Dersin Kodu ve Adı	HF275- Hematoloji Hemşireliği					
Dersin Türü	Seçmeli					
Dersin Ön Koşulu	HF105					
Ders Saati	Teori	2	Uygulama	0	Laboratuvar	0
Devamsızlık Süresi	Teori	%30	Uygulama	0	Laboratuvar	0
AKTS	4	Kredi		İş Yüğü	100	

DERSİN AMACI VE DERS ÖĞRENME ÇIKTILARI

Amaç

Bu dersin amacı, hematoloji hemşireliği ilgili kuramsal bilgi ve bakım becerileri kazandırmaktır.

Öğrenme Çıktıları (ÖÇ)*

ÖÇ1.	Hematoloji hemşireliği, görev yetki ve sorumluluklarını açıklayabilme
ÖÇ2.	Hematolojik hastalıkları sıralayabilme
ÖÇ3.	Hematolojik hastalığı olan bireyin bakım sorunlarına yönelik bilgileri uygulamaya aktarabilme
ÖÇ4.	Hematolojik hastalığı olan birey ve ailenin bakım gereksinimlerini belirleyebilme
ÖÇ5.	Hematoloji hastası ile ilgili konularda uygulama planları geliştirebilme

* Satır ekleme-çıkarma yapılabilir.

***ÖĞRETİM YÖNTEM VE TEKNİKLERİ (ÖY)**

ÖY1.	Anlatım (Takrir)
ÖY2.	Tartışma
ÖY3.	Örnek Olay

***ÖĞRETİM ARAÇ GEREÇLERİ (ÖG)**

ÖG1.	Kitap
ÖG2.	Projeksiyon
ÖG3.	

ÖLÇME- DEĞERLENDİRME YÖNTEMLERİ

Teorik	Ara Sınav %40 (Vize) Dönem Sonu Sınavı %60 (Final)
Uygulama	-
Laboratuvar	-

* Satır ekleme-çıkarma yapılabilir.

DERSİN İŞ YÜKÜ				
Etkinlik*	Adet	Ön Hazırlık	Etkinlik Süresi	Toplam İş Yüğü
Kuramsal Ders	14	0	2	28
Ödev	-	-	-	-
Ara Sınav	1	29	1	30
Dönem Sonu Sınavı	1	40	2	42
Toplam İş Yüğü (Saat)				100
Yuvarla [Toplam İş Yüğü (saat) / 25*] = AKTS Kredisi				4

* Ekleme-çıkarma işlemi yapılabilir.

DERSİN SORUMLU ÖĞRETİM ELEMANI/ELEMANLARI			
Dersin Genel Sorumlusu Öğretim Elemanı	Teorik Dersten Sorumlu Öğretim Elemanı/Elemanları	Dersin Laboratuvarında Sorumlu Öğretim Elemanı/Elemanları	Dersin Uygulamasından Sorumlu Öğretim Elemanı/Elemanları
Arş. Gör. Dr. Emine TARLABLEN KARAYTUĞ	Arş. Gör. Dr. Emine TARLABLEN KARAYTUĞ	-	-

DERSİN TEMEL ESASLARI
Teorik Derse İlişkin Esaslar
Bu derse öğrencinin devam zorunluluğu vardır. Bu ders için yararlanabilecekleri kaynaklar ilk derste dersin sorumlu öğretim elemanı tarafından bildirilmektedir. Dersler sınıf ortamında anlatılmakta ve her ders saatinde ıslak imza alınarak devamlar takip edilmektedir. Dersler projeksiyon yardımıyla anlatılırken, örnek olay ve tartışma yöntemleri kullanılmaktadır.
Laboratuvar Dersine İlişkin Esaslar
-
Uygulama Dersine İlişkin Esaslar
-

*HAFTALIK DERS PLANI						
Hafta	Saat	Dersin Haftalık Konu İçeriği ve Öğrenme Çıktıları	Öğretim Yöntem ve Teknikleri	Ders Araç-Gereçleri	İlişkili Olduğu Ders Öğrenim Çıktıları	Öğretim Elemanı
1.		Hematopoezis Konunun Öğrenme Çıktıları 1. Kanın fizyolojik yapısını bilir 2. Kanın görevlerini açıklar 3. Kanın yapısını hatırlar 4. Plazma proteinlerinin görevlerini açıklar 5. Hematopoez teriminin	ÖY1. Takrir (Anlatım)	ÖG1. Projeksiyon ÖG 2. Kaynak kitaplar	ÖÇ2	Arş. Gör. Dr. Emine TARLABLEN KARAYTUĞ

	tanımını yapar 6. Kandaki eritrosit oranını bilir 7. Eritrositin görevlerini hatırlar 8. Kandaki hemoglobin oranını bilir 9. Eritropoezis terimini tanımlar 10. Eritropoezis sürecini açıklar 11. Eritrosit yıkım sürecini açıklar				
2	Hematolojiye özgü tanı testleri ve hemşirenin sorumlulukları Konunun Öğrenme Çıktıları 1. Hematolojik hastalıklara özgü hastalık öyküsünü açıklar 2. Hemogram test sonucunu yorumlar 3. Hematolojik hastalıklara özgü tanı testlerini sayar 4. Kemik iliği aspirasyonunda hemşirenin sorumluluklarını bilir	ÖY1. Takrir (Anlatım)	ÖG1. Projeksiyon ÖG 2. Kaynak kitaplar	ÖÇ1, ÖÇ2	Arş. Gör. Dr. Emine TARLABLEN KARAYTUĞ
3.	Anemiler ve hemşirelik bakımı Konunun Öğrenme Çıktıları 1. Aneminin tanımını yapar 2. Aneminin sınıflandırılmasını hatırlar 3. Aneminin belitilerini sayar 4. Aneminin tedavisini açıklar	ÖY1. Takrir (Anlatım) ÖY2. Örnek olay	ÖG1. Projeksiyon ÖG 2. Kaynak kitaplar	ÖÇ1, ÖÇ2, ÖÇ3, ÖÇ4, ÖÇ5	Arş. Gör. Dr. Emine TARLABLEN KARAYTUĞ
4.	Anemiler ve hemşirelik bakımı Konunun Öğrenme Çıktıları 1. Nutrisyonel anemi çeşitlerini bilir 2. Demir eksikliği anemisinin gelişim	ÖY1. Takrir (Anlatım) ÖY2. Örnek olay	ÖG1. Projeksiyon ÖG 2. Kaynak kitaplar	ÖÇ1, ÖÇ2, ÖÇ3, ÖÇ4, ÖÇ5	Arş. Gör. Dr. Emine TARLABLEN KARAYTUĞ

		aşamalarını açıklar 3. Demir eksikliği anemisinin nedenlerini açıklar 4. Demir eksikliği anemisinin tedavisini sayar 5. Demir ilacı kullanan hastanın eğitimini planlar 6. B12 eksikliğini nedenini açıklar 7. B12 eksikliğinin tedavisini hatırlar 8. Folik asit eksikliğinin nedenlerini açıklar 9. Folik asit eksikliğinin tedavisini hatırlar 10. Aplastik aneminin diğer anemilerden farkını kavrar 11. Hemolitik anemi nedenlerini açıklar 12. Orak hücreli aneminin tanımını hatırlar 13. Orak hücre anemi krizini başlatan durumları bilir										
5.	<table><tr><td>Kan ve kan ürünleri transfüzyonunda hemşirenin sorumlulukları</td><td rowspan="3">ÖY1. Takrir (Anlatım)</td><td rowspan="3">ÖG1. Projeksiyon ÖG 2. Kaynak kitaplar</td><td rowspan="3">ÖÇ1, ÖÇ2</td><td rowspan="3">Arş. Gör. Dr. Emine TARLABLEN KARAYTUĞ</td></tr><tr><td>Konunun Öğrenme Çıktıları</td></tr><tr><td>1. Kan gruplarını bilir 2. Kan ürünlerini özellikleri ile açıklar 3. Kan transfüzyonu uygulamasında hemşirenin sorumluluklarını bilir</td></tr></table>	Kan ve kan ürünleri transfüzyonunda hemşirenin sorumlulukları	ÖY1. Takrir (Anlatım)	ÖG1. Projeksiyon ÖG 2. Kaynak kitaplar	ÖÇ1, ÖÇ2	Arş. Gör. Dr. Emine TARLABLEN KARAYTUĞ	Konunun Öğrenme Çıktıları	1. Kan gruplarını bilir 2. Kan ürünlerini özellikleri ile açıklar 3. Kan transfüzyonu uygulamasında hemşirenin sorumluluklarını bilir				
Kan ve kan ürünleri transfüzyonunda hemşirenin sorumlulukları	ÖY1. Takrir (Anlatım)	ÖG1. Projeksiyon ÖG 2. Kaynak kitaplar					ÖÇ1, ÖÇ2	Arş. Gör. Dr. Emine TARLABLEN KARAYTUĞ				
Konunun Öğrenme Çıktıları												
1. Kan gruplarını bilir 2. Kan ürünlerini özellikleri ile açıklar 3. Kan transfüzyonu uygulamasında hemşirenin sorumluluklarını bilir												
6.	<table><tr><td>Kan ve kan ürünleri transfüzyonunda hemşirenin sorumlulukları</td><td rowspan="3">ÖY1. Takrir (Anlatım)</td><td rowspan="3">ÖG1. Projeksiyon ÖG 2. Kaynak kitaplar</td><td rowspan="3">ÖÇ1, ÖÇ2</td><td rowspan="3">Arş. Gör. Dr. Emine TARLABLEN KARAYTUĞ</td></tr><tr><td>Konunun Öğrenme Çıktıları</td></tr><tr><td>1. Kan gruplarını bilir 2. Kan ürünlerini özellikleri ile açıklar 3. Kan transfüzyonu uygulamasında hemşirenin sorumluluklarını bilir</td></tr></table>	Kan ve kan ürünleri transfüzyonunda hemşirenin sorumlulukları	ÖY1. Takrir (Anlatım)	ÖG1. Projeksiyon ÖG 2. Kaynak kitaplar	ÖÇ1, ÖÇ2	Arş. Gör. Dr. Emine TARLABLEN KARAYTUĞ	Konunun Öğrenme Çıktıları	1. Kan gruplarını bilir 2. Kan ürünlerini özellikleri ile açıklar 3. Kan transfüzyonu uygulamasında hemşirenin sorumluluklarını bilir				
Kan ve kan ürünleri transfüzyonunda hemşirenin sorumlulukları	ÖY1. Takrir (Anlatım)	ÖG1. Projeksiyon ÖG 2. Kaynak kitaplar					ÖÇ1, ÖÇ2	Arş. Gör. Dr. Emine TARLABLEN KARAYTUĞ				
Konunun Öğrenme Çıktıları												
1. Kan gruplarını bilir 2. Kan ürünlerini özellikleri ile açıklar 3. Kan transfüzyonu uygulamasında hemşirenin sorumluluklarını bilir												
7.		Bağışıklık sistemi	ÖY1.	ÖG1.	ÖÇ2	Arş. Gör. Dr.						

		Konunun Öğrenme Çıktıları	Takrir (Anlatım)	Projeksiyon ÖG 2. Kaynak kitaplar		Emine TARLABLEN KARAYTUĞ
		1. Bağışıklık sistem hücrelerini sayar 2. Bağışıklık sistem hücrelerinin görevlerini açıklar				
8.		<i>Ara Sınav</i>				Arş. Gör. Dr. Emine TARLABLEN KARAYTUĞ
9.		Lökosit Hastalıkları ve hemşirelik bakımı Konunun Öğrenme Çıktıları 1. Lösemnin tanımını yapar 2. Lösemi çeşitlerini açıklar 3. Lösemilerin epidemiyolojisini sıralar 4. Lösemilerin belirtilerini sayar 5. Lösemi hastasının olası hemşirelik tanımlarını öngörür 6. Lösemi hastasının hemşirelik bakımını planlar	ÖY1. Takrir (Anlatım) ÖY2. Örnek olay	ÖG1. Projeksiyon ÖG 2. Kaynak kitaplar	ÖÇ1, ÖÇ2, ÖÇ3, ÖÇ4, ÖÇ5	Arş. Gör. Dr. Emine TARLABLEN KARAYTUĞ
10.		Hemostaz ve tromboz Konunun Öğrenme Çıktıları 1. Hemostaz teriminin tanımını yapar 2. Trombositlerin özelliklerini hatırlar 3. Hemostaz sürecini açıklar	ÖY1. Takrir (Anlatım) ÖY2. Örnek olay	ÖG1. Projeksiyon ÖG 2. Kaynak kitaplar	ÖÇ2	Arş. Gör. Dr. Emine TARLABLEN KARAYTUĞ
11.		Pıhtılaşma bozuklukları ve hemşirelik bakımı Konunun Öğrenme Çıktıları 1. Pıhtılaşma bozukluklarını açıklar 2. Pıhtılaşma bozukluklarının belirtilerini sayar 3. Pıhtılaşma bozukluğu olan hastanın hemşirelik bakımını planlar	ÖY1. Takrir (Anlatım) ÖY2. Örnek olay	ÖG1. Projeksiyon ÖG 2. Kaynak kitaplar	ÖÇ1, ÖÇ2, ÖÇ3, ÖÇ4, ÖÇ5	Arş. Gör. Dr. Emine TARLABLEN KARAYTUĞ

12.	Antikoagölan, fibrinolitik tedavi ve hemşirenin sorumlulukları Konunun Öğrenme Çıktıları 1. Antikoagölan, antitrombolitik ve fibrinolitik tedavilerinin mekanizmasını açıklar 2. Antikoagölan, antitrombolitik ve fibrinolitik ilaçları hatırlar 3. Antikoagölan, antitrombolitik ve fibrinolitik ilaç kullanan hastanın hemşirelik bakımını planlar	ÖY1. Takrir (Anlatım)	ÖG1. Projeksiyon ÖG 2. Kaynak kitaplar	ÖÇ1, ÖÇ2,	Arş. Gör. Dr. Emine TARLABLEN KARAYTUĞ
13.	Hemovijilans hemşireliği ve Aferez hemşireliği Konunun Öğrenme Çıktıları 1. Hemovijilans hemşireliğinin tanımını yapar 2. Hemovijilans hemşiresinin sorumluluklarını sayar 3. Aferez teriminin tanımını yapar 4. Aferez işleminin kullanım amaçlarını hatırlar 5. Aferez hemşiresinin sorumluluklarını sayar	ÖY1. Takrir (Anlatım)	ÖG1. Projeksiyon ÖG 2. Kaynak kitaplar	ÖÇ1	Arş. Gör. Dr. Emine TARLABLEN KARAYTUĞ
14.	Kemik iliği transfüzyonu ve hemşirelik bakımı Konunun Öğrenme Çıktıları 1. Kemik iliği naklinin çeşitlerini bilir 2. Kök hücre naklinin kaynaklarını bilir 3. Nakil basamaklarını açıklar 4. Kemik iliği bağış şartlarını bilir 5. Kemik iliği uygulanan hastanın hemşirelik bakımını planlar	ÖY1. Takrir (Anlatım) ÖY2. Örnek olay	ÖG1. Projeksiyon ÖG 2. Kaynak kitaplar	ÖÇ1, ÖÇ3, ÖÇ4, ÖÇ5	Arş. Gör. Dr. Emine TARLABLEN KARAYTUĞ

*DERSE İLİŞKİN KAYNAKLAR	
1	Durmaz Akyol A. (2013). Kan Hastalıkları ve Hemşirelik Bakımı, Meta Basım Matbaacılık Hizmetler. İzmir. ISBN: 978-605-63512-0-4
2	Özcan M ve ark. (2012). Klinik Uygulamada Hematoloji, 5. Baskı, Güneş Tıp Kitapevleri.
3	Güneş A ve Sedef A. (2020). Güncel Hematoloji Onkoloji Çalışmaları, Akademisyen Kitapevi, Ankara.
4	Franklin BH and Aster JC. (2013). Pathophysiology of Blood Disorders, McGraw-Hill.
5	Ertuğrul Örüç N ve Yenicesur İ (2016). Ulusal hemovijilans rehberi, TR0802.15-01/001 Türkiye’de Kan Tedarik Sisteminin Güçlendirilmesi Teknik Destek Projesi.
6	Ertuğrul Örüç N ve Yenicesur İ (2016). Ulusal kan ve kan bileşenleri hazırlama, kullanım ve kalite güvencesi rehberi, TR0802.15-01/001 Türkiye’de Kan Tedarik Sisteminin Güçlendirilmesi Teknik Destek Projesi.
7	Boyras Özkavak, S. Hematolojik Sistem. (2022). In: Dahili ve Cerrahi Hastalıklarda Bakım. A. Karadakovan, F. Eti Aslan (Ed.), Akademisyen Tıp Kitap Evi, Geliştirilmiş 6. Baskı, Adana, ss:597-628.
8	Karaca Sivrikaya, S., Özdelikara, A. (2021). Kan Hastalıkları ve Hemşirelik Bakımı, In: Tüm Yönleriyle İç Hastalıkları Hemşireliği, Olgun, N., Çelik, S.(eds), Ankara Nobel Tıp Kitap Kitapevleri, 417-446.
9	Ignatavicius, D.D. Workman, M.L., Rebar, C.R. (2018). Medical-Surgical Nursing. (9. Baskı). St. Louis Missouri: Elsevier.
10	Çoban, E., Süleymanlar, G. (2012). Hastalıkların Patofizyolojisi: Klinik Tıpla Bir Tanışma (6. Baskıdan Çeviri). Ankara: Palme Yayıncılık.
11	Asgarpour, H. (2018). Sistemlere İlişkin Laboratuvar Tetkikleri ve Tanı Yöntemleri. Ankara: Ankara Nobel Tıp Kitapevleri.
12	Balcı Akpınar, R., Özer, N. (2023). Vakalarla Hemşirelik NANDA-NIC-NOC- 1,2,3,4. Ankara: Hedef CS Basın Yayın.

* Satır ekleme-çıkarma yapılabilir.

DERSE İLİŞKİN TABLOLAR

Tablo 1. Dersin Fakülte Program Çıktılarına (PÇ) Katkısı										
Dersin Adı	PÇ1	PÇ2	PÇ3	PÇ4	PÇ5	PÇ6	PÇ7	PÇ8	PÇ9	PÇ10
HF275 Hematoloji Hemşireliği	2	2	2	2	3	2	1	2	1	2

0-Katkısı yok

1-Az katkısı var

2-Orta düzeyde katkısı var

3-Tam katkısı var

Tablo 2: Dersin Öğrenme Çıktılarının Fakülte Program Çıktıları ile İlişkisi										
Dersin Öğrenme Çıktılar**	PÇ1	PÇ2	PÇ3	PÇ4	PÇ5	PÇ6	PÇ7	PÇ8	PÇ9	PÇ10
ÖÇ1.	3	4	4	5	4	3	5	3	5	1
ÖÇ2.	5	4	4	2	4	5	5	4	3	3
ÖÇ3.	3	4	5	5	4	4	4	3	2	4
ÖÇ4.	4	1	1	3	5	5	3	3	2	3
ÖÇ5.	4	3	3	3	1	3	2	5	2	2

* Satır ekleme-çıkarma yapılabilir.

** Katkı Düzeyi: (Boş) - Katkı Yok / (1) Çok Düşük / (2) Düşük / (3) Orta / (4) Yüksek / (5) Çok Yüksek

Tablo 3: Dersin Öğrenme Çıktılarının Öğretim Yöntemleri, Araç-Gereçleri ve Ölçme Değerlendirme Yöntemleri ile İlişkisi

Dersin Öğrenme Çıktılar*	Öğretim Yöntemleri	Araç-Gereçler	Ölçme Değerlendirme Yöntemi
ÖÇ1.	ÖY1	ÖG2	Çoktan Seçmeli Sınav
ÖÇ2.	ÖY1, ÖY3	ÖG1, ÖG2	Çoktan Seçmeli Sınav
ÖÇ3.	ÖY1, ÖY2, ÖY3	ÖG1, ÖG2	Çoktan Seçmeli Sınav
ÖÇ4.	ÖY1, ÖY2, ÖY3	ÖG1, ÖG2	Çoktan Seçmeli Sınav
ÖÇ5.	ÖY1, ÖY2, ÖY3	ÖG1, ÖG2	Çoktan Seçmeli Sınav

* Satır ekleme-çıkarma yapılabilir.

AYDIN ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ
HEMŞİRELİK FAKÜLTESİ
DERS ÖĞRETİM PLANI

Dersin Kodu ve Adı	HF265 Diyaliz Hemşireliği					
Dersin Türü	Mesleki Seçmeli Ders					
Dersin Ön Koşulu						
Ders Saati	Teori	2	Uygulama		Laboratuvar	
Devamsızlık Süresi	Teori		Uygulama		Laboratuvar	
AKTS	4	Kredi	2	İş Yüğü	100	

DERSİN AMACI VE DERS ÖĞRENME ÇIKTILARI

Amaç

Diyaliz uygulanan birey ve ailesinin gereksinimlerini belirleyerek, yaşam kalitesini yükseltmeye yönelik uygun bakımın planlanması, uygulanması ve değerlendirilmesine yönelik bilgi ve beceri, hemodiyaliz fizyolojisi, araç-gereçleri, komplikasyonları, tedavi ve bakımı, hemodiyaliz makinesini kullanabilme ve hemodiyaliz hastasını takip edebilme konusunda bilgi ve beceri kazandırmaktır.

Öğrenme Çıktıları (ÖÇ)*

ÖÇ1.	Böbreğin anatomi ve fizyolojisi, böbrek hastalıklarında kullanılan tanı yöntemleri ve hemşirelik yaklaşımlarını bilir.
ÖÇ2.	Diyaliz, diyaliz endikasyonları, diyaliz çeşitleri, diyalizin fizyolojik prensipleri, diyaliz için gerekli materyalleri bilir.
ÖÇ3.	Hemodiyaliz endikasyonlarını ve kontrendikasyonlarını bilir.
ÖÇ4.	Hemodiyaliz komplikasyonlarını bilir, ayırt edebilir ve tedaviyi uygular.
ÖÇ5.	Periton diyalizinin endikasyonlarını ve kontrendikasyonlarını bilir
ÖÇ6.	Periton diyalizinin komplikasyonlarını bilir, ayırt edebilir ve tedaviyi uygular.
ÖÇ7.	Diyalizli hastaların beslenmesi ve eğitimini öğrenir.
ÖÇ8.	Diyalizli hastalarda optimal yaşam kalitesinin sağlanması için gerekli hemşirelik yaklaşımlarını benimser.

* Satır ekleme-çıkarma yapılabilir.

***ÖĞRETİM YÖNTEM VE TEKNİKLERİ (ÖY)**

ÖY1.	Anlatım (Takrir)
ÖY2.	Tartışma
ÖY3.	Örnek Olay
ÖY4.	Soru Cevap

***ÖĞRETİM ARAÇ GEREÇLERİ (ÖG)**

ÖG1.	Kitap
ÖG2.	Projeksiyon
ÖG3.	

ÖLÇME- DEĞERLENDİRME YÖNTEMLERİ	
Teorik	Bir ara sınav (%40) Bir final sınavı (%60)
Uygulama	
Laboratuvar	

* Satır ekleme-çıkarma yapılabilir.

DERSİN İŞ YÜKÜ				
Etkinlik*	Adet	Ön Hazırlık	Etkinlik Süresi	Toplam İş Yükü
Kuramsal Ders	14		2	28
Ödev				
Ara Sınav	1	31	1	32
Dönem Sonu Sınavı	1	38	2	40
Toplam İş Yükü (Saat)				100
Yuvarla [Toplam İş Yükü (saat) / 25*] = AKTS Kredisi				

* Ekleme-çıkarma işlemi yapılabilir.

DERSİN SORUMLU ÖĞRETİM ELEMANI/ELEMANLARI			
Dersin Genel Sorumlusu Öğretim Elemanı	Teorik Dersten Sorumlu Öğretim Elemanı/Elemanları	Dersin Laboratuvarında Sorumlu Öğretim Elemanı/Elemanları	Dersin Uygulamasından Sorumlu Öğretim Elemanı/Elemanları
Dr. Öğretim Üyesi Neşe ERDEM	Dr. Öğretim Üyesi Neşe ERDEM		

DERSİN TEMEL ESASLARI	
Teorik Derse İlişkin Esaslar	
Bu derse öğrencinin devam zorunluluğu vardır. Bu ders için yararlanabilecekleri kaynaklar ilk derste dersin sorumlu öğretim elemanı tarafından bildirilmektedir. Dersler sınıf ortamında anlatılmakta ve her ders saatinde ıslak imza alınarak devamlar takip edilmektedir. Dersler projeksiyon yardımıyla anlatılırken, soru cevap, örnek vaka gibi yöntemlerde kullanılmaktadır.	
Laboratuvar Dersine İlişkin Esaslar	
Uygulama Dersine İlişkin Esaslar	

*HAFTALIK DERS PLANI						
Hafta	Saat	Dersin Haftalık Konu İçeriği ve Öğrenme Çıktıları	Öğretim Yöntem ve Teknikleri	Ders Araç-Gereçleri	İlişkili Olduğu Ders Öğrenim Çıktıları	Öğretim Elemanı
1.	13.30-15.15	Böbreğin anatomi ve fizyolojisi, Böbrek hastalıklarında kullanılan tanı yöntemleri ve hemşirelik yaklaşımları Konunun Öğrenme Çıktıları 1. Üriner sistemde yer alan yapı ve organları, böbreğin anatomi ve	ÖY1. Takrir (Anlatım) ÖY2. Tartışma ÖY3. Örnek vaka sunumu	ÖG1. Projeksiyon ÖG 2. Kaynak kitaplar	ÖÇ1, ÖÇ2, ÖÇ3, ÖÇ4, ÖÇ5, ÖÇ6, ÖÇ7, ÖÇ8	Dr. Öğretim Üyesi Neşe ERDEM

		fizyolojisini bilir 2. Böbreğin yapısını ve görevlerini, açıklayabilir 3. Nefronun bölümlerini, idrar oluşumunu ve aşamalarını, glomerüler filtrasyon hızını tanımlayabilir				
2	13.30-15.15	Böbrek hastalıklarında kullanılan tanı yöntemleri ve hemşirelik yaklaşımları Konunun Öğrenme Çıktıları 1. Üriner sistem sorunu olan hastayı değerlendirebilir 2. Üriner sistem hastalıklarında sağlık öyküsü alabilir 3. Üriner sistem hastalıklarında fiziksel değerlendirme yapabilir 4. Üriner sisteme ilişkin tanı yöntemlerini bilir, tanı işlemi için hastayı hazırlar, işlem sonrası hastayı izler-değerlendirir	ÖY1. Takrir (Anlatım) ÖY2.Tartışma ÖY3. Örnek vaka sunumu	ÖG1. Projeksiyon ÖG 2. Kaynak kitaplar	ÖÇ1, ÖÇ2, ÖÇ3, ÖÇ4, ÖÇ5, ÖÇ6, ÖÇ7, ÖÇ8	Dr. Öğretim Üyesi Neşe ERDEM
3.	13.30-15.15	Akut böbrek hasarı ve hemşirelik bakımı Kronik böbrek hastalığı ve hemşirelik bakımı Konunun Öğrenme Çıktıları 1. Akut böbrek hasarının tanımlamasını ve evrelendirmesini bilir 2. Akut böbrek hasarının nedenlerini sınıflandırır ve açıklayabilir 3. Akut böbrek hasarının fizyopatolojisini, belirti ve bulgularını açıklayabilir 4. Akut böbrek hasarının tedavisini bilir 5. Akut böbrek hasarının komplikasyonlarını bilir 6. Akut böbrek hasarı olan hastanın bakımını planlar ve uygulayabilir 7. Kronik böbrek hastalığının tanımını ve evrelendirmesini bilir 8. Kronik böbrek hastalığının etiyolojisini bilir 9. Kronik böbrek hastalığının fizyopatolojisini, belirti ve bulgularını açıklayabilir 10. Kronik böbrek hastalığının tedavisini bilir 11. Kronik böbrek hastalığı olan hastanın bakımını planlar ve uygulayabilir 12. Renal replasman tedavi seçeneklerini bilir	ÖY1. Takrir (Anlatım) ÖY2.Tartışma ÖY3. Örnek vaka sunumu	ÖG1. Projeksiyon ÖG 2. Kaynak kitaplar	ÖÇ1, ÖÇ2, ÖÇ3, ÖÇ4, ÖÇ5, ÖÇ6, ÖÇ7, ÖÇ8	Dr. Öğretim Üyesi Neşe ERDEM
4.	13.30-15.15	Diyalizin tanımı, diyaliz tipleri ve fizyolojik prensipleri Diyaliz Endikasyonları (Akut ve kronik diyaliz) Konunun Öğrenme Çıktıları 1. Diyalizi tanımlar, diyalizin fizyolojik prensiplerini açıklayabilir 2. Difüzyon ve ultrafiltrasyon kavramlarını açıklayabilir 3. Diyaliz uygulama şekillerini bilir 4. Hemodiyalizi (HD) tanımlar, fizyolojik ilkelerini, avantajlarını-	ÖY1. Takrir (Anlatım) ÖY2.Tartışma ÖY3. Örnek vaka sunumu	ÖG1. Projeksiyon ÖG 2. Kaynak kitaplar	ÖÇ1, ÖÇ2, ÖÇ3, ÖÇ4, ÖÇ5, ÖÇ6, ÖÇ7, ÖÇ8	Dr. Öğretim Üyesi Neşe ERDEM

		dezavantajlarını, hemodiyaliz tercih edildiği hastaları, kontrendikasyonlarını, hemodiyaliz uygulama yöntemlerini bilir 5. Periton diyalizini tanımlar, periton diyalizi uygulamasını ve basamaklarını bilir 6. Periton diyalizinin avantajlarını-dezavantajlarını, periton diyalizinin tercih edildiği hastaları ve kontrendikasyonlarını, periton diyalizi uygulama şekillerini bilir 7. Akut ve kronik diyaliz endikasyonlarını bilir				
5.	13.30-15.15	Hemodiyaliz İçin Gerekli Materyaller (Su sistemi, Diyalizerler) Konunun Öğrenme Çıktıları 1. HD için gerekli araç ve gereçleri tanımlar 2. HD’ de kullanılan diyalizörlerin özelliklerini bilir 3. HD’ de su sistemi, hemodiyaliz solüsyonunun içeriği, asetat ve bikarbonat diyalizini tanımlar 4. HD makinasını, bölümlerini, kan ve sıvı devresini, kan seti, fistül iğneleri, iğne giriş açılarını bilir	ÖY1. Takrir (Anlatım) ÖY2. Tartışma ÖY3. Örnek vaka sunumu	ÖG1. Projeksiyon ÖG 2. Kaynak kitaplar	ÖÇ1, ÖÇ2, ÖÇ3, ÖÇ4, ÖÇ5, ÖÇ6, ÖÇ7, ÖÇ8	Dr. Öğretim Üyesi Neşe ERDEM
6.	13.30-15.15	Hemodiyalizde Damara Ulaşım Konunun Öğrenme Çıktıları 1.HD amaçlı damar yolunu tanımlar 2. İdeal bir damar yolunun özelliklerini bilir 3. AVF, AVG ve santral venöz kateterlerin özelliklerini, bölgelerini, avantajlarını ve dezavantajlarını, olgunlaşma ve kullanım sürelerini, tercih nedenlerini açıklayabilir 4. AVF ve AVG açılacak hastada ön hazırlıkta yapılması gerekenleri, personel ve hasta eğitimini bilir 5. Hemodiyaliz kateterlerinin kullanım sürelerini, yerleşim yerlerini ve özelliklerini bilir	ÖY1. Takrir (Anlatım) ÖY2. Tartışma ÖY3. Örnek vaka sunumu	ÖG1. Projeksiyon ÖG 2. Kaynak kitaplar	ÖÇ1, ÖÇ2, ÖÇ3, ÖÇ4, ÖÇ5, ÖÇ6, ÖÇ7, ÖÇ8	Dr. Öğretim Üyesi Neşe ERDEM
7.	13.30-15.15	Hemodiyalizin Akut ve Kronik Komplikasyonları Konunun Öğrenme Çıktıları 1. Hemodiyalizin sık görülen fakat hayati tehlike oluşturmayan komplikasyonlarını bilir 2. Hemodiyalizin seyrek görülen ve ciddi hayati risk oluşturan komplikasyonlarını bilir 3. HD komplikasyonlarının nedenlerini, belirtilerini, tedavisini ve önlemek için alınması gereken tedbirleri açıklayabilir	ÖY1. Takrir (Anlatım) ÖY2. Tartışma ÖY3. Örnek vaka sunumu	ÖG1. Projeksiyon ÖG 2. Kaynak kitaplar	ÖÇ1, ÖÇ2, ÖÇ3, ÖÇ4, ÖÇ5, ÖÇ6, ÖÇ7, ÖÇ8	Dr. Öğretim Üyesi Neşe ERDEM
8.	13.30-14.15	ARA SINAV				
	14.30-15.15	Hemodiyalizin Akut ve Kronik Komplikasyonları Konunun Öğrenme Çıktıları 1. Hemodiyalizin sık görülen fakat hayati tehlike oluşturmayan komplikasyonlarını bilir	ÖY1. Takrir (Anlatım) ÖY2. Tartışma ÖY3. Örnek vaka sunumu	ÖG1. Projeksiyon ÖG 2. Kaynak kitaplar	ÖÇ1, ÖÇ2, ÖÇ3, ÖÇ4, ÖÇ5, ÖÇ6, ÖÇ7, ÖÇ8	Dr. Öğretim Üyesi Neşe ERDEM

		2. Hemodiyaliznin seyrek görülen ve ciddi hayati risk oluşturan komplikasyonlarını bilir 3. HD komplikasyonlarının nedenlerini, belirtilerini, tedavisini ve önlemek için alınması gereken tedbirleri açıklayabilir				
9.	13.30-15.15	Periton Diyalizi Araç ve Gereçleri Konunun Öğrenme Çıktıları 1. Periton diyalizi araç-gereçlerini bilir 2. Periton diyalizi kateterlerinin yapı ve özelliklerini bilir 3. Kateter giriş yerinin seçiminde nelere dikkat edilmesi gerektiğini bilir 4. Bağlantı sisteminin bölümlerini bilir 5. Çift torbalı sistemde değişim işleminin nasıl yapıldığını açıklayabilir 6. Periton diyalizi solüsyonlarının özelliklerini, bileşenlerini ve sınıflamasını bilir 7. Periton diyalizinde kullanılan malzemeleri bilir 8. Periton diyalizi uygulamasını açıklayabilir 9. Kateter çıkış yeri bakımını bilir 10. Sürekli ayaktan periton diyalizini ve aletli periton diyalizi uygulamalarını açıklayabilir	ÖY1. Takrir (Anlatım) ÖY2.Tartışma ÖY3. Örnek vaka sunumu	ÖG1. Projeksiyon ÖG 2. Kaynak kitaplar	ÖÇ1, ÖÇ2, ÖÇ3, ÖÇ4, ÖÇ5, ÖÇ6, ÖÇ7, ÖÇ8	Dr. Öğretim Üyesi Neşe ERDEM
10.	13.30-15.15	Periton diyalizi komplikasyonları Konunun Öğrenme Çıktıları 1. Periton diyalizinde enfeksiyöz komplikasyonları bilir 2. Peritoniti tanımlar, peritonit oluşumunda predispozan faktörleri, peritonit bulgularını, tanı kriterlerini, komplikasyonlarını, peritonitte tedavi ilkelerini ve hemşirelik yaklaşımını açıklayabilir 3. Çıkış yeri enfeksiyonu bulgularını, tanı kriterlerini, komplikasyonlarını tedavi ve bakımını açıklayabilir 4. Tünel enfeksiyonu bulgularını, tedavi ve bakımını, komplikasyonlarını açıklayabilir 5. Enfeksiyöz komplikasyonlardan korunmada genel prensipleri bilir 6. Periton diyalizinde nonenfeksiyöz komplikasyonları bilir 7. Periton diyalizinde metabolik komplikasyonları ve karın içi basıncının artmasına bağlı gelişen komplikasyonları ve yapılması gerekenleri bilir	ÖY1. Takrir (Anlatım) ÖY2.Tartışma ÖY3. Örnek vaka sunumu	ÖG1. Projeksiyon ÖG 2. Kaynak kitaplar	ÖÇ1, ÖÇ2, ÖÇ3, ÖÇ4, ÖÇ5, ÖÇ6, ÖÇ7, ÖÇ8	Dr. Öğretim Üyesi Neşe ERDEM
11.	13.30-15.15	Diyaliz Hastalarında Enfeksiyonlar Konunun Öğrenme Çıktıları 1. Diyaliz hastalarında enfeksiyon görülme sıklığını ve enfeksiyonların önemini bilir 2. Diyaliz hastalarında görülen, bakteriyel, viral ve diğer enfeksiyonları bilir.	ÖY1. Takrir (Anlatım) ÖY2.Tartışma ÖY3. Örnek vaka sunumu	ÖG1. Projeksiyon ÖG 2. Kaynak kitaplar	ÖÇ1, ÖÇ2, ÖÇ3, ÖÇ4, ÖÇ5, ÖÇ6, ÖÇ7, ÖÇ8	Dr. Öğretim Üyesi Neşe ERDEM

		3. Damar giriş yolu enfeksiyon etkenlerini, risk faktörlerini, kateter ilişkili bakteriyemi nedenlerini, kateter kullanırken dikkat edilmesi gerekenleri, kateter enfekte olduğunda yapılması gerekenleri ve kateterin mutlaka çıkarılması önerildiği durumları bilir 4. Viral enfeksiyonları, potansiyel risk faktörlerini açıklar, sağlık personeli ve hastalar için genel önlemleri, kan/vücut sıvılarına maruz kalma protokolünü, iğne batmasında yapılacakları, aşılama ve diyaliz hastaları için aşı önerilerini bilir				
12.	13.30-15.15	Hemodiyaliz Hastalarında Beslenme Konunun Öğrenme Çıktıları 1. Diyaliz hastalarında beslenme durumu belirlenirken dikkat edilmesi gerekenleri bilir 2. Diyaliz hastalarında beslenme tedavisinin temel ilkelerini bilir 3. Diyaliz hastalarının diyetinde kısıtlanması gerekenleri bilir 4. Diyaliz hastalarında diyetle uyum eksikliğinin akut ve kronik etkilerini açıklar 5. Diyaliz hastalarında beslenme gereksinimlerini bilir 6. Diyaliz hastalarında tehlikeli ve kısıtlanması gereken yiyecekleri ve diyetle nasıl azaltılabileceğini açıklayabilir	ÖY1. Takrir (Anlatım) ÖY2. Tartışma ÖY3. Örnek vaka sunumu	ÖG1. Projeksiyon ÖG 2. Kaynak kitaplar	ÖÇ1, ÖÇ2, ÖÇ3, ÖÇ4, ÖÇ5, ÖÇ6, ÖÇ7, ÖÇ8	Dr. Öğretim Üyesi Neşe ERDEM
13.	13.30-15.15	Hemodiyaliz Hastalarında Psikososyal Sorunlar ve Rehabilitasyon Konunun Öğrenme Çıktıları 1. Diyaliz hastalarında sıklıkla gelişen psikososyal sorunları bilir 2. Diyaliz hastalarında görülen psikososyal problemler ile ilgili yaklaşımları, çözüm önerilerini ve rehabilitasyon çalışmalarını açıklayabilir.	ÖY1. Takrir (Anlatım) ÖY2. Tartışma ÖY3. Örnek vaka sunumu	ÖG1. Projeksiyon ÖG 2. Kaynak kitaplar	ÖÇ1, ÖÇ2, ÖÇ3, ÖÇ4, ÖÇ5, ÖÇ6, ÖÇ7, ÖÇ8	Dr. Öğretim Üyesi Neşe ERDEM
14.	13.30-15.15	Diyaliz Ünitesi ve Diyaliz Ekibi Konunun Öğrenme Çıktıları 1. Diyaliz ünitesinin bölümlerini, fiziksel özelliklerini, bulundurulması gereken cihaz, donanım, araç ve gereçleri bilir 2. Diyaliz ünitesinde görevli sağlık profesyonellerini, ekipte yer alan personelin görev-yetki ve sorumluluklarını bilir	ÖY1. Takrir (Anlatım) ÖY2. Tartışma ÖY3. Örnek vaka sunumu	ÖG1. Projeksiyon ÖG 2. Kaynak kitaplar	ÖÇ1, ÖÇ2, ÖÇ3, ÖÇ4, ÖÇ5, ÖÇ6, ÖÇ7, ÖÇ8	Dr. Öğretim Üyesi Neşe ERDEM

***DERSE İLİŞKİN KAYNAKLAR**

1	Tan, M., Kavurmacı, M., Akgün Şahin, Z. (2023). Tüm Yönleriyle Nefrolojik Hastalıklar ve Bakım. İstanbul: İstanbul Tıp Kitabevi.
---	--

2	Sezen, A. (2020). Diyaliz Hemşireliği. İstanbul: Nobel Tıp Kitabevleri.
3	TÜRKİYE’DE NEFROLOJİ, DİYALİZ VE TRANSPLANTASYON REGISTRY 2022. BAYT Bilimsel Arş. Basın Yayın Tanıtım, Ankara, 2023.
4	Kai Ming Chow., Philip Kam-Tao Li., David W Johnson et all. (2023). ISPD Catheter-related Infection Recommendations: 2023 Update. Peritoneal Dialysis International Vol. 43(3) 201–219
5	Akgür, S., Ayar, Y., Ateş, K. (Çevirmenler) (2023). “ISPD Catheter-related Infection Recommendations: 2023 Update” orijinal makalesinin Türkçe çevirisi. Türk Nefroloji Derneği
6	Balcı Akpınar, R., Özer, N. (2023). Vakalarla Hemşirelik NANDA-NIC-NOC- 2. Ankara: Hedef CS Basın Yayın.
7	Balcı Akpınar, R., Özer, N. (2023). Vakalarla Hemşirelik NANDA-NIC-NOC- 3. Ankara: Hedef CS Basın Yayın.
8	Balcı Akpınar, R., Özer, N. (2023). Vakalarla Hemşirelik NANDA-NIC-NOC- 4. Ankara: Hedef CS Basın Yayın.
9	Çağlayan Yeğen, B. (2017). Guyton ve Hall Tıbbi Fizyoloji. (13. Baskıdan Çeviri). Ankara: Güneş Tıp Kitabevleri.
10	Ignatavicius, D.D. Workman, M.L., Rebar, C.R. (2018). Medical-Surgical Nursing. (9. Baskı). St. Louis Missouri: Elsevier.
11	Gökbel, H. (2015). Ganong’un Tıbbi Fizyolojisi. İstanbul: Nobel Tıp Kitabevleri.
12	Özer, S. (2019). Olgu Senaryolarıyla İç hastalıkları Hemşireliği. İstanbul: İstanbul Tıp Kitapevleri.
13	Karadakovan, A. ve Aslan, E.F. (2010). Dahili ve Cerrahi Hastalıklarda Bakım, Nobel Kitabevi, Adana
14	Asgarpour, H. (2018). Sistemlere İlişkin Laboratuvar Tetkikleri ve Tanı Yöntemleri. Ankara: Ankara Nobel Tıp Kitabevleri.
15	Eti Aslan, F., Olgun, N. (2017). Fizyopatoloji. Ankara: Akademisyen Tıp Kitabevleri.

* Satır ekleme-çıkarma yapılabilir.

DERSE İLİŞKİN TABLOLAR

Tablo 1. Dersin Fakülte Program Çıktılarına (PÇ) Katkısı										
Dersin Adı	PÇ1	PÇ2	PÇ3	PÇ4	PÇ5	PÇ6	PÇ7	PÇ8	PÇ9	PÇ10
HF265 Diyaliz Hemşireliği	2	2	3	3	2	2	1	2	1	2
0-Katkısı yok 1-Az katkısı var 2-Orta düzeyde katkısı var 3-Tam katkısı var										

Tablo 2: Dersin Öğrenme Çıktılarının Fakülte Program Çıktıları ile İlişkisi										
Dersin Öğrenme Çıktılar**	PÇ1	PÇ2	PÇ3	PÇ4	PÇ5	PÇ6	PÇ7	PÇ8	PÇ9	PÇ10
ÖÇ1.	4	3	4	4	5	3	2	3	1	4
ÖÇ2.	4	3	5	3	4	4	2	4	2	3
ÖÇ3.	4	3	4	5	3	4	3	5	2	5
ÖÇ4.	3	4	4	2	5	5	3	3	2	4
ÖÇ5.	4	4	3	3	2	3	4	5	1	2
ÖÇ6.	3	3	3	2	5	4	1	2	1	4
ÖÇ7.	2	4	5	4	3	3	2	4	1	3
ÖÇ8.	3	3	3	4	4	3	2	5	1	3

* Satır ekleme-çıkarma yapılabilir.

** Katkı Düzeyi: (Boş) - Katkı Yok / (1) Çok Düşük / (2) Düşük / (3) Orta / (4) Yüksek / (5) Çok Yüksek

Tablo 3: Dersin Öğrenme Çıktılarının Öğretim Yöntemleri, Araç-Gereçleri ve Ölçme Değerlendirme Yöntemleri ile İlişkisi

Dersin Öğrenme Çıktılar*	Öğretim Yöntemleri	Araç-Gereçler	Ölçme Değerlendirme Yöntemi
ÖÇ1.	ÖY1,ÖY2,ÖY3,ÖY4	ÖG1,ÖG2	Yazılı Sınav, Çoktan Seçmeli Sınav
ÖÇ2.	ÖY1,ÖY2,ÖY3,ÖY4	ÖG1,ÖG2	Yazılı Sınav, Çoktan Seçmeli Sınav
ÖÇ3.	ÖY1,ÖY2,ÖY3,ÖY4	ÖG1,ÖG2	Yazılı Sınav, Çoktan Seçmeli Sınav
ÖÇ4.	ÖY1,ÖY2,ÖY3,ÖY4	ÖG1,ÖG2	Yazılı Sınav, Çoktan Seçmeli Sınav
ÖÇ5.	ÖY1,ÖY2,ÖY3,ÖY4	ÖG1,ÖG2	Yazılı Sınav, Çoktan Seçmeli Sınav
ÖÇ6.	ÖY1,ÖY2,ÖY3,ÖY4	ÖG1,ÖG2	Yazılı Sınav, Çoktan Seçmeli Sınav
ÖÇ7.	ÖY1,ÖY2,ÖY3,ÖY4	ÖG1,ÖG2	Yazılı Sınav, Çoktan Seçmeli Sınav
ÖÇ8.	ÖY1,ÖY2,ÖY3,ÖY4	ÖG1,ÖG2	Yazılı Sınav, Çoktan Seçmeli Sınav

* Satır ekleme-çıkarma yapılabilir.

AYDIN ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ
HEMŞİRELİK FAKÜLTESİ
DERS ÖĞRETİM PLANI

Dersin Kodu ve Adı	HF260 Nöroloji Hemşireliği					
Dersin Türü	Mesleki Seçmeli Ders					
Dersin Ön Koşulu						
Ders Saati	Teori	2	Uygulama		Laboratuvar	
Devamsızlık Süresi	Teori		Uygulama		Laboratuvar	
AKTS	4	Kredi		İş Yüğü	100	

DERSİN AMACI VE DERS ÖĞRENME ÇIKTILARI

Amaç

Bu dersi alan öğrenci, nörolojik hastalığı olan bireylerin sağlık sorunuyla ilgili hemşirelik süreci kapsamında verilerini toplar, bakımı planlar, uygular ve değerlendirir.

Öğrenme Çıktıları (ÖÇ)*

ÖÇ1.	Nörolojik sistem anatomi ve fizyolojisini hatırlayabilir
ÖÇ2.	Nörolojik hastalıklarda kullanılan tanı testlerini, hasta hazırlığını ve buradaki hemşirenin sorumluluklarını açıklayabilir
ÖÇ3.	Sık karşılaşılan nörolojik hastalıkların semptomlarını, etyolojisini, fizyopatolojisini, tanı kriterlerini, tedavi ve rehabilitasyon yaklaşımını listeleyebilir
ÖÇ 4.	Nörolojik hastayı tanılama ve elde ettiği verileri kullanarak bireysel hemşirelik bakımının hemşirelik süreci doğrultusunda uygulanmasının önemini kavrayabilir
ÖÇ 5.	Nörolojik hastalığı olan bireylerin eğitim gereksinimlerinin belirlenmesi ve karşılanmasının önemini kavrayabilir

* Satır ekleme-çıkarma yapılabilir.

***ÖĞRETİM YÖNTEM VE TEKNİKLERİ (ÖY)**

ÖY1.	Anlatım (Takrir)
ÖY2.	Tartışma
ÖY3.	Örnek Olay
ÖY4.	Bireysel çalışma

***ÖĞRETİM ARAÇ GEREÇLERİ (ÖG)**

ÖG1.	Kitap
ÖG2.	Projeksiyon
ÖG3.	

ÖLÇME- DEĞERLENDİRME YÖNTEMLERİ

Teorik	Bir ara sınav (%40) Bir final sınavı (%60)
Uygulama	
Laboratuvar	

* Satır ekleme-çıkarma yapılabilir.

DERSİN İŞ YÜKÜ				
Etkinlik*	Adet	Ön Hazırlık	Etkinlik Süresi	Toplam İş Yüğü
Kuramsal Ders	14		2	28
Uygulama				
Ara Sınav	1	31	1	32
Dönem Sonu Sınavı	1	38	2	40
Toplam İş Yüğü (Saat)				100
Yuvarla [Toplam İş Yüğü (saat) / 25*] = AKTS Kredisi				4

* Ekleme-çıkarma işlemi yapılabilir.

DERSİN SORUMLU ÖĞRETİM ELEMANI/ELEMANLARI			
Dersin Genel Sorumlusu Öğretim Elemanı	Teorik Dersten Sorumlu Öğretim Elemanı/Elemanları	Dersin Lab. Sorumlu Öğretim Elemanı/Elemanları	Dersin Uygulamasından Sorumlu Öğretim Elemanı/Elemanları
Prof. Dr. Sakine BOYRAZ ÖZKAVAK	Prof. Dr. Sakine BOYRAZ ÖZKAVAK Arş. Gör.Dr. Ebru BULUT		

DERSİN TEMEL ESASLARI
Teorik Derse İlişkin Esaslar
Bu derse öğrencinin devam zorunluluğu vardır. Bu ders için yararlanabilecekleri kaynaklar ilk derste dersin sorumlu öğretim elemanı tarafından bildirilmektedir. Dersler sınıf ortamında anlatılmakta ve her ders saatinde ıslak imza alınarak devamlar takip edilmektedir. Öğretim elemanlarının uzman oldukları alanlar dikkate alınarak teorik konu paylaşımı gerçekleştirilmektedir. Dersler projeksiyon yardımıyla anlatılırken, soru cevap, örnek vaka gibi yöntemlerde kullanılmaktadır.
Laboratuvar Dersine İlişkin Esaslar
Uygulama Dersine İlişkin Esaslar

*HAFTALIK DERS PLANI						
Hafta	Saat	Dersin Haftalık Konu İçeriği ve Öğrenme Çıktıları	Öğretim Yöntem ve Teknikleri	Ders Araç-Gereçleri	İlişkili Olduğu Ders Öğrenim Çıktıları	Öğretim Elemanı
1.	13.30-15.15	Nörolojik sistem anatomisi Konunun Öğrenme Çıktıları 1.Nörolojik sistemin önemini kavrar 2.Nörolojik sistemi oluşturan bölümleri sayar 3.Santral sinir sistemini tanımlar 4.Santral sinir sistemini oluşturan yapıları bilir 5.Nöronların özelliklerini bilir 6.Nöron çeşitlerini bilir	ÖY1. Takrir (Anlatım) ÖY2. Tartışma ÖY3. Örnek olay	ÖG1. Projeksiyon ÖG2. Kaynak kitaplar	ÖÇ1, ÖÇ2, ÖÇ3, ÖÇ4, ÖÇ5	Prof. Dr. Sakine BOYRAZ ÖZKAVAK

		7.Glia hücrelerinin çeşitlerini bilir 8.Beyin dokusunun bölümlerini sayar 9.Beyin zarlarını sayar 10.Medulla spinalisin yapısını açıklar 11.Beyin omurilik sıvısının özelliklerini bilir				
2	13.30-15.15	Nörolojik sistem anatomisi Konunun Öğrenme Çıktıları 1.Periferik sinir sistemini tanımlar 2.Periferik sinir sistemini oluşturan yapıları bilir 3.Periferik sinir sisteminin çeşitlerini sayar 4.Nörotransmitterin tanımını yapar	ÖY1. Takrir (Anlatım) ÖY2. Tartışma ÖY3. Örnek olay	ÖG1. Projeksiyon ÖG2. Kaynak kitaplar	ÖÇ1, ÖÇ2, ÖÇ3, ÖÇ4, ÖÇ5	Prof. Dr. Sakine BOYRAZ ÖZKAVAK
3.	13.30-15.15	Nörolojik sistem fizyolojisi Konunun Öğrenme Çıktıları 1.Santral sinir sisteminin çalışma mekanizmasını bilir 2.Nöron çeşitlerinin görevlerini bilir 3.Nöronlar arası bağlantıyı açıklar 4.Sinirsel ileti çeşitlerini bilir 5.Glia hücrelerinin görevlerini açıklar 6.Beyin loblarının görevlerini bilir 7.Kraniyal sinirlerin görevlerini bilir	ÖY1. Takrir (Anlatım) ÖY2. Tartışma ÖY3. Örnek olay	ÖG1. Projeksiyon ÖG2. Kaynak kitaplar	ÖÇ1, ÖÇ2, ÖÇ3, ÖÇ4, ÖÇ5	Prof. Dr. Sakine BOYRAZ ÖZKAVAK
4.	13.30-15.15	Nörolojik sistem fizyolojisi Konunun Öğrenme Çıktıları 1.Refleks yanıtı açıklar 2.Periferik sinir sistemi çeşitlerinin çalışma mekanizmasını bilir 3.Sempatik sinir sisteminin nasıl çalıştığını bilir 4. Parasempatik sinir sisteminin nasıl çalıştığını bilir 5.Spinal sinirlerin görevlerini bilir	ÖY1. Takrir (Anlatım) ÖY2. Tartışma ÖY3. Örnek olay	ÖG1. Projeksiyon ÖG2. Kaynak kitaplar	ÖÇ1, ÖÇ2, ÖÇ3, ÖÇ4, ÖÇ5	Prof. Dr. Sakine BOYRAZ ÖZKAVAK
5.	13.30-15.15	Nörolojik sistem değerlendirmesi Konunun Öğrenme Çıktıları 1.Nörolojik değerlendirmede hemşirenin rollerini bilir 2.Bilinç seviyelerini bilir 3.Bilinç bozukluğunu açıklar 4.Bilinç bozukluğuna neden olan sorunları açıklar 5.Bilinç takibinde kullanılan skalaları bilir	ÖY1. Takrir (Anlatım) ÖY2. Tartışma ÖY3. Örnek olay	ÖG1. Projeksiyon ÖG2. Kaynak kitaplar	ÖÇ1, ÖÇ2, ÖÇ3, ÖÇ4, ÖÇ5	Arş. Gör. Dr. Ebru BULUT
6.	13.30-15.15	Nörolojik sistem değerlendirmesi	ÖY1. Takrir (Anlatım)	ÖG1. Projeksiyon	ÖÇ1, ÖÇ2, ÖÇ3, ÖÇ4,	Arş. Gör. Dr. Ebru BULUT

		Konunun Öğrenme Çıktıları 1.Kraniyal sinir muayenesinin önemini kavrar 2.Pupilla değerlendirmesini açıklar ve yapar 3.Yatak başı yutma testini uygular 4.Motor muayeneyi açıklar 5.Motor muayene sonuçlarına göre hastayı değerlendirir	ÖY2. Tartışma ÖY3. Örnek olay	ÖG2. Kaynak kitaplar	ÖÇ5	
7.	13.30-15.15	İnmeli hastanın bakımı Konunun Öğrenme Çıktıları 1.İnmenin tanımını bilir 2.İnmenin önemini açıklar 3.İnme görülme sıklığını bilir 4.İnme çeşitlerini sayar 5.İnme risk faktörlerini sayar 6.İnme etiyojisini açıklar 7.İnme oluşum mekanizmasını açıklar 8.İnme belirtilerini sayar	ÖY1. Takrir (Anlatım) ÖY2. Tartışma ÖY3. Örnek olay	ÖG1. Projeksiyon ÖG2. Kaynak kitaplar	ÖÇ1, ÖÇ 2, ÖÇ3, ÖÇ4, ÖÇ5	Arş. Gör. Dr. Ebru BULUT
8.	13.30-14.15	ARA SINAV				Prof. Dr. Sakine BOYRAZ ÖZKAVAK Arş. Gör. Dr. Ebru BULUT
	14.30-15.15	İnmeli hastanın bakımı Konunun Öğrenme Çıktıları 1.İnme tedavisinde hemşirenin rolünü açıklar 2.İnme tedavisini inme çeşitlerini göre sınıflar 3.İnme tedavisinde spesifik hasta izlemelerini bilir 4.İnmeli hastanın hemşirelik bakımı ihtiyacını belirler 5.İnmeli hastanın hemşirelik bakımını planlar	ÖY1. Takrir (Anlatım) ÖY2. Tartışma ÖY3. Örnek olay	ÖG1. Projeksiyon ÖG2. Kaynak kitaplar	ÖÇ1, ÖÇ2, ÖÇ3, ÖÇ4, ÖÇ5	Arş. Gör. Dr. Ebru BULUT
9.	13.30-15.15	Epilepsili hastanın bakımı Konunun Öğrenme Çıktıları 1.Epilepsinin tanımını bilir 2.Epilepsi sınıflamasını bilir 3.Epilepsi risk faktörlerini sayar 4.Epilepsi oluşum mekanizmasını açıklar 5.Epilepsi belirtilerini sayar 6.Epilepsi tedavisinde hemşirenin rolünü açıklar 7.Epilepsili hastanın bakım ihtiyacını belirler 8.Epilepsili hastanın bakımını planlar	ÖY1. Takrir (Anlatım) ÖY2. Tartışma ÖY3. Örnek olay	ÖG1. Projeksiyon ÖG2. Kaynak kitaplar	ÖÇ1, ÖÇ2, ÖÇ3, ÖÇ4, ÖÇ5	Arş. Gör. Dr. Ebru BULUT
10.	13.30-15.15	Parkinsonlu hastanın bakımı Konunun Öğrenme Çıktıları 1.Parkinson tanımını bilir 2.Parkinson sınıflamasını bilir 3.Parkinson risk faktörlerini sayar 4.Parkinson oluşum	ÖY1. Takrir (Anlatım) ÖY2. Tartışma ÖY3. Örnek olay	ÖG1. Projeksiyon ÖG2. Kaynak kitaplar	ÖÇ1, ÖÇ2, ÖÇ3, ÖÇ4, ÖÇ5	Arş. Gör. Dr. Ebru BULUT

		mekanizmasını açıklar 5.Parkinson belirtilerini sayar 6.Parkinson tedavisinde hemşirenin rolünü açıklar 7.Parkinsonlu hastanın bakım ihtiyacını belirler 8. Parkinsonlu bakımını planlar				
11.	13.30-15.15	Multiple Sklerozlu hastanın bakımı Konunun Öğrenme Çıktıları 1.Multiple Sklerozun tanımını bilir 2.Multiple Skleroz sınıflamasını bilir 3.Multiple Skleroz risk faktörlerini sayar 4.Multiple Skleroz oluşum mekanizmasını açıklar 5.Multiple Skleroz belirtilerini sayar 6.Multiple Skleroz tedavisinde hemşirenin rolünü açıklar 7.Multiple Sklerozlu hastanın bakım ihtiyacını belirler 8.Multiple Sklerozlu hastanın bakımını planlar	ÖY1. Takrir (Anlatım) ÖY2. Tartışma ÖY3. Örnek olay	ÖG1. Projeksiyon ÖG2. Kaynak kitaplar	ÖÇ1, ÖÇ2, ÖÇ3, ÖÇ4, ÖÇ5	Arş. Gör. Dr. Ebru BULUT
12.	13.30-15.15	Menenjitli hastanın bakımı Konunun Öğrenme Çıktıları 1.Menenjitin tanımını bilir 2.Menenjit sınıflamasını bilir 3.Menenjit risk faktörlerini sayar 4.Menenjit oluşum mekanizmasını açıklar 5.Menenjit belirtilerini sayar 6.Menenjit tedavisinde hemşirenin rolünü açıklar 7. Menenjitli hastanın bakım ihtiyacını belirler 8. Menenjitli hastanın bakımını planlar	ÖY1. Takrir (Anlatım) ÖY2. Tartışma ÖY3. Örnek olay	ÖG1. Projeksiyon ÖG2. Kaynak kitaplar	ÖÇ1, ÖÇ2, ÖÇ3, ÖÇ4, ÖÇ5	Prof. Dr. Sakine BOYRAZ ÖZKAVAK
13.	13.30-15.15	Baş ağrısı olan hastanın bakımı Konunun Öğrenme Çıktıları 1.Baş ağrısının tanımını bilir 2. Baş ağrısı çeşitlerini bilir 3. Baş ağrısının risk faktörlerini sayar 4. Baş ağrısının oluşum mekanizmasını açıklar 5. Baş ağrısının belirtilerini sayar 6. Baş ağrısının tedavisinde hemşirenin rolünü açıklar 7. Baş ağrısı olan hastanın bakım ihtiyacını belirler 8. Baş ağrısı olan hastanın bakımını planlar	ÖY1. Takrir (Anlatım) ÖY2. Tartışma ÖY3. Örnek olay	ÖG1. Projeksiyon ÖG2. Kaynak kitaplar	ÖÇ1, ÖÇ2, ÖÇ3, ÖÇ4, ÖÇ5	Prof. Dr. Sakine BOYRAZ ÖZKAVAK
14.	13.30-	İleri derece beyin hasarı olan	ÖY1. Takrir	ÖG1.	ÖÇ1, ÖÇ2,	Prof. Dr. Sakine

15.15	hastanın bakımı Konunun Öğrenme Çıktıları 1. İleri derece beyin hasarının tanımını bilir 2. İleri derece beyin hasarı çeşitlerini bilir 3. İleri derece beyin hasarı risk faktörlerini sayar 4. İleri derece beyin hasarı oluşum mekanizmasını açıklar 5. İleri derece beyin hasarı belirtilerini sayar 6. İleri derece beyin hasarı tedavisinde hemşirenin rolünü açıklar 7. İleri derece beyin hasarı olan hastanın bakım ihtiyacını belirler 8. İleri derece beyin hasarı olan hastanın bakımını planlar	(Anlatım) ÖY2. Tartışma ÖY3. Örnek olay	Projeksiyon ÖG2. Kaynak kitaplar	ÖÇ3, ÖÇ4, ÖÇ5	BOYRAZ ÖZKAVAK
-------	---	---	---	------------------	-------------------

*DERSE İLİŞKİN KAYNAKLAR

1	Neuroscience Nursing Evidence-Based Practice Ed:Sue Woodward, Ann-Marie Mestecky, Blackwell Publishing Ltd, Oxford, 2011.
2	Akdemir N. Sinir sistemi hastalıkları ve hemşirelik bakımı. Akdemir N, Birol L (editörler), İç Hastalıkları ve Hemşirelik Bakımı. Genişletilmiş 2.Baskı, Ankara, 2005, s.811-821.
3	Castillo J, Davalos A, Toni D..Management of Acute Ischemic Stroke, Gutenberg S.A, Spain, 1997.
4	Hickey V.J. Neurological and Neurosurgical Nursing, J.B.Lippincott Company, 1997.
5	Kasper DL, Braunwald E, Hauser S, Longo D, Jameson JL, Fauci AS. Harrison's Principles of Internal Medicine. 16th Ed, McGraw Hill, 2004.
6	Kırbaş D, Leonardi M. Neurology and Public Health, BİTAM, 1995.
7	Memiş S, Krespi Y, Durna Z, Tülek Z. Akut İnme Hastalarında Hemşirelik Bakımı Uygulama Rehberi, İ.Ü.Basımevi, İstanbul, 2003.
8	Oğul E. Klinik Nöroloji. Nobel & Güneş Yayınevi, İstanbul, 2002.
9	Özcan O. Tıbbi Rehabilitasyon .Ed.H.Oğuz, Nobel Tıp Kitabevleri Ltd. Şti., İstanbul, 1995; 385-399.
10	Rowland LP. Merritt's Neurology. Çeviri Eds: Baslo B, Gürses C. Güneş Tıp Kitabevleri, İstanbul, 2008.
11	Schmerzler A, Walsh J. Nursing Management of Individuals with Disabilities, Lippincott-Raven Publisher, 1999.
12	Talbot K, Marsden R. Motor Neuron Disease. The facts series. Oxford University Press, 2008. Talbot K, Marsden R. Motor Neuron Disease. The facts series. Oxford University Press, 2008.
13	Wade D.T. Measurement in Neurological Rehabilitation, Oxford University Press, New York
14	Warlow C.P, Dennis M.S, Gijn J, Hankey G. J, Sandercock P.A.G, Banford J.M, Wardlow J. Stroke. A Practical Guide to Management, Blackwell Science Ltd., 1996
15	Whisnant J. Stroke Populations, Cohorts and Clinical Trials. Butterworth-Heinemann Ltd, Oxford, 1993.

* Satır ekleme-çıkarma yapılabilir.

DERSE İLİŞKİN TABLOLAR

Tablo 1. Dersin Fakülte Program Çıktılarına (PÇ) Katkısı

Dersin Adı	PÇ1	PÇ2	PÇ3	PÇ4	PÇ5	PÇ6	PÇ7	PÇ8	PÇ9	PÇ10
HF260 Nöroloji Hemşireliği	2	2	3	3	2	2	1	2	1	2

0-Katkısı yok

1-Az katkısı var

2-Orta düzeyde katkısı var

3-Tam katkısı var

Tablo 2: Dersin Öğrenme Çıktılarının Fakülte Program Çıktıları ile İlişkisi										
Dersin Öğrenme Çıktılar**	PÇ1	PÇ2	PÇ3	PÇ4	PÇ5	PÇ6	PÇ7	PÇ8	PÇ9	PÇ10
ÖÇ1.	5	4	5	4	4	1	3	3	3	4
ÖÇ2.	5	4	4	2	3	3	3	3	3	4
ÖÇ3.	2	3	5	5	3	5	4	5	5	4
ÖÇ4.	3	3	4	5	3	4	3	5	4	4
ÖÇ5.	5	4	3	4	4	5	5	4	5	5

* Satır ekleme-çıkarma yapılabilir.

** Katkı Düzeyi: (Boş) - Katkı Yok / (1) Çok Düşük / (2) Düşük / (3) Orta / (4) Yüksek / (5) Çok Yüksek

Tablo 3: Dersin Öğrenme Çıktılarının Öğretim Yöntemleri, Araç-Gereçleri ve Ölçme Değerlendirme Yöntemleri ile İlişkisi			
Dersin Öğrenme Çıktılar*	Öğretim Yöntemleri	Araç-Gereçler	Ölçme Değerlendirme Yöntemi
ÖÇ 1.	ÖY1,ÖY2,ÖY3,ÖY4	ÖG1,ÖG2	Yazılı Sınav, Çoktan Seçmeli Sınav
ÖÇ 2.	ÖY1,ÖY2,ÖY3,ÖY4	ÖG1,ÖG2	Yazılı Sınav, Çoktan Seçmeli Sınav
ÖÇ 3.	ÖY1,ÖY2,ÖY3,ÖY4	ÖG1,ÖG2	Yazılı Sınav, Çoktan Seçmeli Sınav
ÖÇ 4.	ÖY1,ÖY2,ÖY3,ÖY4	ÖG1,ÖG2	Yazılı Sınav, Çoktan Seçmeli Sınav
ÖÇ 5.	ÖY1,ÖY2,ÖY3,ÖY4	ÖG1,ÖG2	Yazılı Sınav, Çoktan Seçmeli Sınav

* Satır ekleme-çıkarma yapılabilir.

AYDIN ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ
HEMŞİRELİK FAKÜLTESİ
DERS ÖĞRETİM PLANI

Dersin Kodu ve Adı	HF201 İç Hastalıkları Hemşireliği					
Dersin Türü	Mesleki Zorunlu Ders					
Dersin Ön Koşulu	HF106					
Ders Saati	Teori	4	Uygulama	12	Laboratuvar	
Devamsızlık Süresi	Teori		Uygulama		Laboratuvar	
AKTS	12	Kredi		İş Yüğü	301	

DERSİN AMACI VE DERS ÖĞRENME ÇIKTILARI

Amaç

Bu dersi alan öğrenci, sağlığın geliştirilmesi, korunması ve rehabilitasyonu konusunda, akut ve kronik sağlık sorunu olan yetişkin bireyin sağlık sorunuyla ilgili hemşirelik süreci kapsamında verilerini toplar, bakımı planlar, uygular ve değerlendirir.

Öğrenme Çıktıları (ÖÇ)*

ÖÇ1.	Akut/kronik sağlık sorunu olan yetişkin bireye ilişkin verileri analiz eder.
ÖÇ2.	Akut/kronik sağlık sorunu olan yetişkin bireyin sağlık sorunlarına yönelik hemşirelik bakımı planlar.
ÖÇ3.	Akut/kronik sağlık sorunu olan yetişkin bireye, planlanmış hemşirelik girişimlerini uygular.
ÖÇ 4.	Akut/kronik sağlık sorunu olan yetişkin bireye uygulanan hemşirelik girişimlerini değerlendirir
ÖÇ 5.	Akut/kronik sağlık sorunu olan yetişkin birey/aileye planladığı taburculuk eğitimini uygular
ÖÇ 6.	Akut/kronik sağlık sorunu olan yetişkin bireyin bakımında sağlık ekibinin diğer üyeleri ile iş birliği yapar.
ÖÇ 7.	Tüm hemşirelik girişimlerinde etik ilkelere uyar.

* Satır ekleme-çıkarma yapılabilir.

***ÖĞRETİM YÖNTEM VE TEKNİKLERİ (ÖY)**

ÖY1.	Anlatım (Takrir)
ÖY2.	Gösterip Yaptırma
ÖY3.	Örnek Olay
ÖY4.	Soru Cevap

***ÖĞRETİM ARAÇ GEREÇLERİ (ÖG)**

ÖG1.	Kitap
ÖG2.	Projeksiyon
ÖG3.	

ÖLÇME- DEĞERLENDİRME YÖNTEMLERİ

Teorik	Bir ara sınav (%30)
---------------	---------------------

	Bir final sınavı (%45)
Uygulama	İki rotasyonda yapılan değerlendirmenin ortalaması alınarak başarı notuna (%25) eklenir
Laboratuvar	

* Satır ekleme-çıkarma yapılabilir.

DERSİN İŞ YÜKÜ				
Etkinlik*	Adet	Ön Hazırlık	Etkinlik Süresi	Toplam İş Yüğü
Kuramsal Ders	14		4	56
Uygulama	14		12	168
Ara Sınav	1	32	1	33
Dönem Sonu Sınavı	1	42	2	44
Toplam İş Yüğü (Saat)				301
Yuvarla [Toplam İş Yüğü (saat) / 25*] = AKTS Kredisi				12

* Ekleme-çıkarma işlemi yapılabilir.

DERSİN SORUMLU ÖĞRETİM ELEMANI/ELEMANLARI			
Dersin Genel Sorumlusu Öğretim Elemanı	Teorik Dersten Sorumlu Öğretim Elemanı/Elemanları	Dersin Lab. Sorumlu Öğretim Elemanı/Elemanları	Dersin Uygulamasından Sorumlu Öğretim Elemanı/Elemanları
Prof. Dr. Sakine BOYRAZ ÖZKAVAK	Prof. Dr. Sakine BOYRAZ ÖZKAVAK, Prof. Dr. Rahşan ÇEVİK AKYIL, Doç. Dr. Serap GÖKÇE ESKİN, Dr. Öğr. Üyesi Neşe ERDEM, Dr. Öğr. Üyesi Simge KALAV, Arş. Gör.Dr. Ebru BULUT, Arş. Gör.Dr. Emine TARLABLEN KARAYTUĞ		Prof. Dr. Sakine BOYRAZ ÖZKAVAK, Prof. Dr. Rahşan ÇEVİK AKYIL, Doç. Dr. Serap GÖKÇE ESKİN, Dr. Öğr. Üyesi Neşe ERDEM, Dr. Öğr. Üyesi Simge KALAV, Arş. Gör.Dr. Ebru BULUT, Arş. Gör.Dr. Emine TARLABLEN KARAYTUĞ

DERSİN TEMEL ESASLARI
Teorik Derse İlişkin Esaslar
Bu derse öğrencinin devam zorunluluğu vardır. Bu ders için yararlanabilecekleri kaynaklar ilk derste dersin sorumlu öğretim elemanı tarafından bildirilmektedir. Dersler sınıf ortamında anlatılmakta ve her ders saatinde ıslak imza alınarak devamlar takip edilmektedir. Öğretim elemanlarının uzman oldukları alanlar dikkate alınarak teorik konu paylaşımı gerçekleştirilmektedir. Dersler projeksiyon yardımıyla anlatılırken, soru cevap, örnek vaka gibi yöntemlerde kullanılmaktadır.
Laboratuvar Dersine İlişkin Esaslar
Bu dersin resmi bir laboratuvar saati yoktur. Ancak uygulamanın dört saati laboratuvar ortamında ve

uygulamaya hazırlık için kullanılmaktadır. Bu amaçla bu derste kazanması gereken beceriler belirlenmiş olup, bu beceriler “beceri rehberleri” ile öğrencilere maket üzerinde gözlem ya da uygulama şeklinde kazandırılmaya çalışılmaktadır.

Uygulama Dersine İlişkin Esaslar

Bu dersin uygulamasında devam zorunluluğu vardır. Öğrencilerin devamları rotasyonda olduğu öğretim elemanı tarafından her hafta ıslak imza alınarak takip edilmektedir. Öğrenciler uygulama alanlarına, yönetmelikte belirtilen kıyafet koşuluna uymak durumundadır. Uygulama süresince öğrenciler sadece eğitimcinin sorumluluğunda bulunmakta ve kliniğin işleyişini engellemeyecek şekilde planlama yapılmaktadır. Uygulama alanları, sık görülen iç hastalıkları dikkate alınarak öğretim elemanı sayısına göre belirlenmekte ve öğretim elemanı başına 19-20 öğrenci düşmektedir. Uygulamada kazandırılan beceriler için “Öğrenci Beceri Karnesi”ndeki ilgili alana öğretim elemanı tarafından ıslak imza atılmaktadır. Uygulamada iki rotasyon yapılmakta ve öğrenciler her rotasyonda ayrı ayrı değerlendirilmektedir. Değerlendirmede, fakülte yönetim kurulunun belirlediği formlar kullanılmakta ve her iki rotasyonun puan ortalaması ile uygulama başarı notu verilmektedir.

*HAFTALIK DERS PLANI

Hafta	Saat	Dersin Haftalık Konu İçeriği ve Öğrenme Çıktıları	Öğretim Yöntem ve Teknikleri	Ders Araç-Gereçleri	İlişkili Olduğu Ders Öğrenim Çıktıları	Öğretim Elemanı
1.	8.30-10.15	Ağrı çeşitleri ve hemşirelik Bakımı Konunun Öğrenme Çıktıları 1. Ağrı tanımını bilir 2. Ağrının sınıflandırması yapar 3. Ağrının algılanması ile ilgili süreçleri bilir 4. Kapı – kontrol teorisini açıklar 5. Ağrı değerlendirilmesi yapar Ağrının farmakolojik ve non-farmakolojik yönetimini bilir	ÖY1. Takrir (Anlatım) ÖY4. Soru Cevap	ÖG1. Projeksiyon ÖG2. Kaynak kitaplar	ÖÇ1, ÖÇ2, ÖÇ3, ÖÇ4, ÖÇ6	Dr. Öğr. Üyesi Simge KALAV
	10.30-12.15	Yaşlılık ve Sorunları Konunun Öğrenme Çıktıları 1. Yaşlılığı tanımlar 2. Yaşlanma sınıflandırmasını yapabilir 3. Yaşlılıkta meydana gelen değişiklikleri ve yaşanan sorunları açıklar 4. Yaşlılık döneminde ve hastalıklarında hemşirenin rollerini bilir	ÖY1 ÖY2 ÖY4	ÖG2	ÖÇ1, ÖÇ 2, ÖÇ3, ÖÇ4, ÖÇ5, ÖÇ6, ÖÇ 7	Prof. Dr. Rahşan ÇEVİK AKYIL
2	8.30-11.15	Sıvı Elektrolit ve Asit Baz Dengesizlikleri Konunun Öğrenme Çıktıları 1. Vücutta sıvı dağılımını, önemini ve suyun görevlerini hatırlar	ÖY1. Takrir (Anlatım) ÖY2. Örnek vaka sunumu ÖY 3. Laboratuvarında gösterme ve	ÖG1. Projeksiyon ÖG 2. Kaynak kitaplar	ÖÇ1, ÖÇ 2, ÖÇ3, ÖÇ4, ÖÇ5	Prof. Dr. Sakine BOYRAZ ÖZKAVAK

		2. Suyun vücutu alınma ve atılma yollarını bilir 3. ADH'nin rolünü ve vücut su seviyeleri üzerindeki etkisini açıklar 4. Aldosteronun vücuttaki su seviyesindeki rolünü açıklar 5. Dehidratasyonu tanımlar ve dehidratasyonun yaygın nedenlerini belir 6. Ödemin nedenlerini ve semptomlarını kavrar 7. Hastanın aldığı ve çıkardığı sıvı takibini yapar 8. Hastada ödem değerlendirmesini yapar 9. Ödemli hastanın hemşirelik bakımını uygular 10. Ödemli hastanın eğitimini planlar 11. Vücut işleyişinde elektrolitlerin rolünü kavrar 12. Önemli elektrolitlerin anormal derecede yüksek ve düşük seviyeleriyle ilişkili bozuklukları adlandırır 13. Elektolit tedavisinde hemşirenin sorumluluklarını bilir 14. Kanın pH'ının normal değerlerini bilir 15. Kan pH'sının yüksek veya çok düşük olduğu durumları adlandırır	uygulatma ÖY 4. Klinikte hastada uygulatma			
	11.30-12.15	Şok ve Hemşirelik Bakımı Konunun Öğrenme Çıktıları 1.Şokun tanımını bilir 2.Şok çeşitlerini ve nedenlerini bilir 3. Şok çeşitlerine göre belirti ve bulgu kavrar 4. Şoktaki hastanın tedavi bakımında hemşirenin sorumluluklarını kavrar	ÖY1. Takrir (Anlatım)	ÖG1. Projeksiyon ÖG 2. Kaynak kitaplar	ÖÇ1	Prof. Dr. Sakine BOYRAZ ÖZKAVAK
3.	8.30-12.15	Solunum sistemi hastalıkları ve hemşirelik bakımı Konunun Öğrenme Çıktıları 1. Solunum sisteminin anatomisi hakkında bilgi sahibi olur 2. Solunum sistemine ait problemleri belirleyebilmek için gerekli olan veri toplama, değerlendirme ve tanı yöntemlerini bilir 3. Üst solunum sistemi hastalıkların pataofizyolojisini,	ÖY1 ÖY2 ÖY4	ÖG2	ÖÇ1, ÖÇ2, ÖÇ3, ÖÇ4, ÖÇ5, ÖÇ7	Prof. Dr. Rahşan ÇEVİK AKYIL

		etyolojisini ,belirtilerini tanıır ve gerekli hemşirelik uygulamaları için hemşirelik tanısı koyabilir ve hemşirelik bakımını yapabilir. 4. Alt solunum sistemi hastalıkların pataofizyolojisini , etyolojisini ,belirtilerini tanıır ve gerekli hemşirelik uygulamaları için hemşirelik tanısı koyabilir ve hemşirelik bakımını yapabilir. 5. Tıkalıcı solunum hastalıkların pataofizyolojisini , etyolojisini, belirtilerini tanıır ve gerekli hemşirelik uygulamaları için hemşirelik tanısı koyabilir ve hemşirelik girişimlerini planlayabilir				
4.	8.30-12.15	Kan hastalıkları ve hemşirelik bakımı Konunun Öğrenme Çıktıları 1. Kanın fiziksel özelliklerini bilir 2. Kanın görevlerini açıklar 3. Kanın yapısını hatırlar 4. Plazma proteinlerini görevleri ile bilir 5. Hematopoez kavramını açıklar 6. Eritrositlerin özelliklerini hatırlar 7. Eritrositlerin yapım sürecini kavrar 8. Eritrositlerin yıkım sürecini kavrar 9. Aneminin tanımını yapar 10. Anemi çeşirlerini hatırlar 11. Nutrisyonel anemi çeşitlerini bilir 12. Demir eksikliği anemisinin nedenlerini bilir 13. Demir eksikliği anemisinin belirtilerini açıklar 14. Demir eksikliği anemisinin tedavi yöntemlerini hatırlar 15. Oral demir tedavisi alan hastanın eğitimini planlar 16. Demir eksikliği olan hastada gelişebilecek sorunlara yönelik hemşirelik tanılarını açıklar 17. Pernisyo anemi tanımını yapar 18. Pernisyo anemi	ÖY1. Takrir (Anlatım) ÖY3. Örnek vaka sunumu ÖY4. Soru cevap	ÖG1. Projeksiyon ÖG 2. Kaynak kitaplar	ÖÇ1, ÖÇ2, ÖÇ3, ÖÇ4, ÖÇ5	Arş. Gör. Dr. Emine TARLABLEN KARAYTUĞ

		nedenlerini bilir 19. Folik asit eksikliğinin tedavisini açıklar 20. Aplastik aneminin nutrisyonel anemilerden farkını kavrar 21. Hemolitik aneminin tanımını yapar 22. Orak hücreli anemiye açıklar 23. Orak hücreli aneminin belirtilerini sayar 24. Orak hücre anemi krizini başlatan nedenleri açıklar 25. Lösemi çeşitlerini bilir 26. Lösemi çeşitleri arasındaki farkları kavrar 27. Lösemilerin epidemiyolojisini açıklar 28. Lösemi belirtilerini açıklar 29. Lösemili hastanın hemşirelik bakımını planlar 30. Hemostaz sürecini kavrar 31. İdiyopatik immün trombositopenik purpura hastalığının tanımını yapar 32. İdiyopatik immün trombositopenik purpuralı hastanın bakımını planlar				
5.	8.30-12.15	Kardiyovasküler sistem hastalıkları ve hemşirelik bakımı Konunun Öğrenme Çıktıları 1. Kardiyovasküler sistemin tanımlanmasını yapabilir. 2. Kardiyovasküler hastalıklarda tanı, tedavi rehabilitasyon süreci hakkında bilgi sahibi olur. 3. Kardiyovasküler hastalığı olan bireye uygun hemşirelik bakımı verebilir. 4. Hasta ve/veya ailesine hasta eğitimi ve danışmanlık yapabilir. 5. Kardiyovasküler hastalıklardan korunmada hemşirenin rolü ve önemini kavrar.	ÖY1. Takrir (Anlatım)	ÖG1. Projeksiyon ÖG 2. Kaynak kitaplar	ÖÇ1, ÖÇ3	Doç. Dr. Serap GÖKÇE ESKİN
6.	8.30-12.15	Üriner sistem hastalıkları ve hemşirelik bakımı Konunun Öğrenme Çıktıları 1. Üriner sistemde yer alan yapı ve organları bilir 2. Böbreğin yapı ve işlevlerini bilir	ÖY1. Takrir (Anlatım) ÖY2. Örnek vaka sunumu ÖY 3. Laboratuvar da gösterme ve uygulatma	ÖG1. Projeksiyon ÖG 2. Kaynak kitaplar	ÖÇ1, ÖÇ 2, ÖÇ3, ÖÇ4, ÖÇ5	Dr. Öğr. Üyesi Neşe ERDEM

	3. Glomerular filtrasyon hızını açıklar İdrar oluşumunu ve aşamalarını tanımlar 4. Üriner sisteme ilişkin tanımlamaları bilir 5. Üriner sistem sorunu olan hastayı değerlendirebilir 6. Üriner sistem hastalıklarında sağlık öyküsü alabilir 7. Üriner sistem hastalıklarında fiziksel değerlendirme yapabilir 8. Üriner sisteme ilişkin tanı yöntemlerini bilir, tanı işlemi için hastayı hazırlar, işlem sonrası hastayı izler-değerlendirir 9. Sistiti tanımlayabilir 10. Sistitin belirti bulgularını tanımlayabilir 11. Sistitin tedavi ve hemşirelik bakımını yapabilir 12. Sistitten korunmada yapılması gerekenleri bilir ve hastayı bilgilendirebilir 13. Pyelonefriti tanımlar, neden olan etkenleri bilir 14. Pyelonefritin risk faktörlerini ve etiyolojisini bilir 15. Pyelonefritte tanısal yaklaşımları bilir 16. Pyelonefritin fizyopatolojisini ve belirti bulgularını açıklayabilir 17. Pyelonefritte olası hemşirelik tanımlarını belirleyebilir, hemşirelik bakımını planlar ve uygulayabilir 18. Pyelonefrit tedavini bilir 19. Pyelonefritten korunmada yapılacakları bilir ve hastayı bilgilendirebilir 20. Glomerulonefritleri tanımlayabilir, neden olan etkenleri bilir 21. Glomerulonefritin risk faktörlerini ve etiyolojisini bilir 22. Glomerulonefritte tanısal yaklaşımları bilir 23. Glomerulonefritin fizyopatolojisini ve belirti bulgularını açıklayabilir 24. Glomerulonefritte olası hemşirelik tanımlarını belirleyebilir, hemşirelik	ÖY 4. Klinikte hastada uygulatma			
--	--	---	--	--	--

		bakımını planlar ve uygulayabilir 25. Glomerülonefrit tedavini bilir 26. Glomerülonefritten korunmada yapılacakları bilir ve hastayı bilgilendirebilir 27. Nefrotik sendromu tanımlar 28. Nefrotik sendromun etiyolojisini bilir 29. Nefrotik sendromun fizyopatolojisini, belirti ve bulgularını bilir 30. Nefrotik sendromda tanısal yaklaşımları bilir 31. Nefrotik sendromda olası hemşirelik tanımlarını belirleyebilir, hemşirelik bakımını planlar ve uygulayabilir 32. Nefrotik sendromun tedavini bilir 33. Akut böbrek hasarının tanımlamasını ve evrelendirmesini bilir 34. Akut böbrek hasarının nedenlerini sınıflandırır ve açıklayabilir 35. Akut böbrek hasarının fizyopatolojisini, belirti ve bulgularını açıklayabilir 35. Akut böbrek hasarının tedavisini bilir 36. Akut böbrek hasarının komplikasyonlarını bilir 37. Akut böbrek hasarı olan hastanın bakımını planlar ve uygulayabilir 38. Kronik böbrek hastalığının tanımını ve evrelendirmesini bilir 39. Kronik böbrek hastalığının etiyolojisini bilir 40. Kronik böbrek hastalığının fizyopatolojisini, belirti ve bulgularını açıklayabilir 41. Kronik böbrek hastalığının tedavisini bilir 42. Kronik böbrek hastalığı olan hastanın bakımını planlar ve uygulayabilir 43. Renal replasman tedavilerini bilir 44. Hemodiyalizin tanımını ve fizyolojik ilkeleri bilir 45. Hemodiyalizde damar erişim yollarını ve bakımını açıklayabilir				
--	--	---	--	--	--	--

		46. Hemodiyaliz endikasyonlarını- kontrendikasyonlarını, avantajları ve dezavantajlarını bilir 47. Hemodiyaliz komplikasyonlarını bilir 48. Hemodiyalize giren hasta bakımını ve eğitimini planlar ve uygular 49. Periton diyalizinin tanımını ve çeşitlerini bilir 50. Periton diyalizi endikasyonlarını- kontrendikasyonlarını, avantajları ve dezavantajlarını bilir 51. Periton diyalizi uygulama adımlarını bilir Periton diyalizi komplikasyonlarını bilir 52. Periton diyalizi hastasının bakımını ve eğitimini planlar ve uygular				
7.	8.30-10.15	Eklem bağ doku hastalıkları ve hemşirelik bakımı Konunun Öğrenme Çıktıları 1. Eklem bağ doku hastalıklarının önemini kavrar 2. Romatoid Artrit tanımı bilir 3. Romatoid Artrit risk faktörlerini sayar 4. Romatoid Artrit oluşum mekanizmasını açıklar 5. Romatoid Artrit belirtilerini sayar 6. Romatoid Artrit tedavisinde hemşirenin rolünü açıklar 7. Romatoid Artritli hastanın bakımını planlar	ÖY1. Takrir (Anlatım) ÖY3. Örnek vaka sunumu	ÖG1. Projeksiyon ÖG 2. Kaynak kitaplar	ÖÇ1, ÖÇ 2, ÖÇ3, ÖÇ4, ÖÇ5	Arş. Gör. Dr. Ebru BULUT
		Bağışıklık sistemi hastalıkları ve hemşirelik bakımı Konunun Öğrenme Çıktıları 1. Bağışıklık sistemde görev alan yapıları sayar 2. Bağışıklık sistem hücrelerini görevleri ile açıklar 3. Bağışıklık tiplerini bilir 4. Bağışıklık sistem hastalıklarının sınıflandırılmasını açıklar 5. Aşırı duyarlılık reaksiyonunu tanımlar 6. Aşırı duyarlılık				
	10.15-12.15	Bağışıklık sistemi hastalıkları ve hemşirelik bakımı Konunun Öğrenme Çıktıları 1. Bağışıklık sistemde görev alan yapıları sayar 2. Bağışıklık sistem hücrelerini görevleri ile açıklar 3. Bağışıklık tiplerini bilir 4. Bağışıklık sistem hastalıklarının sınıflandırılmasını açıklar 5. Aşırı duyarlılık reaksiyonunu tanımlar 6. Aşırı duyarlılık	ÖY1. Takrir (Anlatım) ÖY3. Örnek vaka sunumu ÖY4. Soru cevap	ÖG1. Projeksiyon ÖG 2. Kaynak kitaplar	ÖÇ1, ÖÇ2, ÖÇ3, ÖÇ4, ÖÇ5	Arş. Gör. Dr. Emine TARLABLEN KARAYTUĞ

		reaksiyonun tiplerini açıklar 7. Otoimmün kavramının tanımını yapar 8. Sistemik lupus eritromatozis hastalığının belirlitelerini bilir 9. Sistemik lupus eritromatosiz hastasının eğitimini planlar				
8.		ARA SINAV				Tüm Öğretim elemanları
9.	8.30-12.15	Sindirim sistemi hastalıkları ve hemşirelik bakımı Konunun Öğrenme Çıktıları 1. Gastrointestinal kanalda yer alan organları bilir 2. Gastrointestinal sistemin sinirsel kontrolünü bilir 3. Gastrointestinal kanal dolaşımını bilir 4. Gastrointestinal sisteminin değerlendirilmesi için yapılan tanı testlerini ve hemşirenin sorumluluklarını bilir 5. Abdominal değerlendirmeyi bilir 6. Ağız/ özefagus ve mide hastalıklarında hemşirelik bakımını bilir.	ÖY1. Takrir (Anlatım)	ÖG1. Projeksiyon ÖG 2. Kaynak kitaplar	ÖÇ1, ÖÇ2, ÖÇ3, ÖÇ4, ÖÇ6	Dr. Öğretim Üyesi Simge KALAV
10.	8.30-10.15	Sindirim sistemi hastalıkları ve hemşirelik bakımı Konunun Öğrenme Çıktıları 1. İnflamatuvar barsak hastalıkları, irritabl barsak sendromu, pankreas, safra kesesi ve karaciğer hastalıklarında hemşirelik bakımını bilir. 2. Siroz kavram haritasını açıklayabilir.	ÖY1. Takrir (Anlatım) ÖY2. Örnek vaka sunumu ÖY4. Soru Cevap	ÖG1. Projeksiyon ÖG2. Kaynak kitaplar	ÖÇ1, ÖÇ2, ÖÇ3, ÖÇ4, ÖÇ6	Dr. Öğretim Üyesi Simge KALAV
	10.30-12.15	Acil bakım Konunun Öğrenme Çıktıları 1. Acil durum tanımını bilir. 2. Acil duruma hazır olmayı kavrar 3. Acil ilaçları, tıbbi malzeme ve cihazları bilir 4. Kritik hastaların monitorizasyonunun (EKG, solunum, SpO2, arteriyel kan basıncı) önemini bilir. 5. Acil kodları bilir. 6. Hastane içi arrest	ÖY1 Takrir (Anlatım) ÖY4 Soru Cevap	ÖG1 Projeksiyon ÖG2 Kaynak kitaplar	ÖÇ1, ÖÇ6, ÖÇ7	Prof. Dr. Sakine BOYRAZ ÖZKAVAK

		durumunda mavi kod çağrısı yapmayı ve hekimle işbirliğinin önemini kavrar. 7. Kurumun benimsemiş olduğu protokoller doğrultusunda temel/ileri yaşam desteği uygulamalarını kavrar.				
11.		Sinir sistemi hastalıkları ve hemşirelik bakımı Konunun Öğrenme Çıktıları 1. Bilinç seviyelerini bilir 2. Bilinç bozukluğunu açıklar 3. Bilinç takibinde kullanılan skalaları bilir 4. Pupilla değerlendirmesini yapar 5. Yatak başı yutma testini uygular 6. Motor muayeneyi açıklar 7. İnmenin tanımını bilir 8. İnme çeşitlerini sayar 9. İnme risk faktörlerini sayar 10. İnme oluşum mekanizmasını açıklar 11. İnme belirtilerini sayar 12. İnme tedavisinde hemşirenin rolünü açıklar 13. İnmeli hastanın bakımını planlar 14. Epilepsinin tanımını bilir 15. Epilepsi sınıflamasını bilir 16. Epilepsi risk faktörlerini sayar 17. Epilepsi oluşum mekanizmasını açıklar 18. Epilepsi belirtilerini sayar 19. Epilepsi tedavisinde hemşirenin rolünü açıklar 20. Epilepsili hastanın bakımını planlar 21. Parkinsonun tanımını bilir 22. Parkinson sınıflamasını bilir 23. Parkinson risk faktörlerini sayar 24. Parkinson oluşum mekanizmasını açıklar 25. Parkinson belirtilerini sayar 26. Parkinson tedavisinde hemşirenin rolünü açıklar 27. Parkinsonlu hastanın bakımını planlar 28. Multiple Sklerozun tanımını bilir	ÖY1. Takrir (Anlatım) ÖY3. Örnek vaka sunumu ÖY 4. Soru cevap	ÖG1. Projeksiyon ÖG 2. Kaynak kitaplar	ÖÇ1, ÖÇ 2, ÖÇ3, ÖÇ4, ÖÇ5	Arş. Gör. Dr. Ebru BULUT

		29. Multiple Skleroz sınıflamasını bilir 30. Multiple Skleroz risk faktörlerini sayar 31. Multiple Skleroz oluşum mekanizmasını açıklar 32. Multiple Skleroz belirtilerini sayar 33. Multiple Skleroz tedavisinde hemşirenin rolünü açıklar 34. Multiple Sklerozlu hastanın bakımını planlar				
12.		Endokrin sistem hastalıkları ve hemşirelik bakımı Konunun Öğrenme Çıktıları 1. Endokrin sistemin görevlerini, hormonal regülasyonu bilir 2. Endokrin sistem hormonlarını ve fonksiyonlarını açıklayabilir 3. Endokrin sistem sorunu olan hastayı değerlendirebilir, sağlık öyküsünü alabilir, fiziksel değerlendirme yapabilir 4. Endokrin sisteme ilişkin tanı yöntemlerini bilir, tanı işlemi için hastayı hazırlar, işlem sonrası hastayı izler-değerlendirir 5. Agromegali ve jigantizmi tanımlar, etiyolojisini bilir 6. Agromegali ve jigantizm belirti bulgularını ve tanı yöntemlerini bilir 7. Agromegali ve jigantizm tedavi- hemşirelik bakımını bilir 8. Diyabetes insipidusu tanımlar, etiyolojisini bilir 9. Diyabetes insipidus belirti bulgularını ve tanı yöntemlerini bilir 10. Diyabetes insipidus tedavi- hemşirelik bakımını bilir 11. Cushing sendromunu tanımlar, etiyolojik faktörleri sınıflandırabilir, cushing sendromu ve hastalığı ayırımını yapabilir 12. Cushing sendromunun belirti bulgularını ve tanı yöntemlerini bilir 13. Cushing sendromunun tedavi- hemşirelik bakımını bilir	ÖY1. Takrir (Anlatım) ÖY2. Örnek vaka sunumu ÖY 3. Laboratuvarda gösterme ve uygulatma ÖY 4. Klinikte hastada uygulatma	ÖG1. Projeksiyon ÖG 2. Kaynak kitaplar	ÖÇ1, ÖÇ 2, ÖÇ3, ÖÇ4, ÖÇ5	Dr. Öğr. Üyesi Neşe ERDEM

		14. Steroid tedavisi alan hastanın bakımını bilir ve uygular 15. Hipotroidi tanımlar, hipotroidide etiyolojik faktörleri sınıflandırır ve açıklayabilir 16. Hipotroidinin belirti bulgularını ve tanı yöntemlerini bilir 17. Hipotridi hastasının olası hemşirelik tanımlarını bilir, bakımını ve eğitimini planlar, uygulayabilir 18. Hipotroidinin komplikasyonlarını ve tedavisini bilir 19. Hipertroidi tanımlar, hipertroidide etiyolojik faktörleri sınıflandırır ve açıklayabilir 20. Hipotroidinin belirti bulgularını ve tanı yöntemlerini bilir 21. Hipertroidili hastanın olası hemşirelik tanımlarını bilir, bakımını ve eğitimini planlar, uygulayabilir 22. Hipotroidinin komplikasyonlarını, tedavi ve hemşirelik bakımını bilir				
13.	Endokrin sistem hastalıkları ve hemşirelik bakımı Konunun Öğrenme Çıktıları 1. Diyabetes mellitus tanımlar 2. Karbonhidrat metabolizmasını, glikozun organizmadaki rolünü bilir 3. İnsülinin görevlerini, karbonhidrat, yağ ve protein metabolizması üzerine etkilerini açıklayabilir 4. Diyabetin sınıflandırılmasını bilir, diyabet tiplerini tanımlayabilir 5. Tip 1 ve tip 2 diyabetin fizyopatolojisini açıklayabilir 6. Tip 2 diyabette risk faktörlerini bilir, önlemek/geciktirmek için yapılacakları açıklayabilir 7. Diyabetin klinik belirti ve bulgularını, tanı yöntemlerini ve tanı kriterlerini açıklayabilir 8. Diyabetli hastada glikoz takibini, sıklığını, glukometre	ÖY1. Takrir (Anlatım) ÖY2. Örnek vaka sunumu ÖY 3. Laboratuvarda gösterme ve uygulatma ÖY 4. Klinikte hastada uygulatma	ÖG1. Projeksiyon ÖG 2. Kaynak kitaplar	ÖÇ1, ÖÇ 2, ÖÇ3, ÖÇ4, ÖÇ5	Dr. Öğr. Üyesi Neşe ERDEM	

		ile şeker ölçümünü bilir, uygulayabilir ve bu konuda hastayı eğitebilir 9. Diyabetli hastanın tıbbi beslenme tedavisini ve hedeflerini bilir 10. Diyabetli hastanın fiziksel aktivite ve egzersiz tedavisini, dikkat edilmesi gerekenleri ve komplikasyonları bilir				
		Metabolizma hastalıkları ve hemşirelik bakımı Konunun Öğrenme Çıktıları 1. Diyabetli hastada oral antidiyabetik ilaç tedavisini bilir 2. Diyabetli hastada oral antidiyabetik ilaç çeşitlerini, etkilerini-yan etkilerini, endikasyonlarını-kontrendikasyonlarını bilir 3. Oral antidiyabetik ilaç alan hastanın eğitimini bilir ve oral antidiyabetik tedavi izlemini bilir 4. İnsülin tedavisinin amaçlarını, insülin tiplerini-etkilerini ve yan etkilerini bilir 5. İnsülin kalemi ile insülin uygulamasını, dikkat edilmesi gerekenleri, insülin tedavisinin komplikasyonlarını ve bu konularda hasta eğitimini bilir ve uygulayabilir 6. Diyabetli hastada bireysel izlem ve hasta eğitimini bilir ve uygulayabilir 7. Diyabetli hastada gelişebilecek akut ve kronik komplikasyonları ve yapılması gerekenleri bilir	ÖY1. Takrir (Anlatım) ÖY2. Örnek vaka sunumu ÖY 3. Laboratuvarda gösterme ve uygulatma ÖY 4. Klinikte hastada uygulatma	ÖG1. Projeksiyon ÖG 2. Kaynak kitaplar	ÖÇ1, ÖÇ 2, ÖÇ3, ÖÇ4, ÖÇ5	Dr. Öğr. Üyesi Neşe ERDEM
14.		Kanser tedavileri, yan etkileri ve hemşirelik bakımı Konunun Öğrenme Çıktıları 1. Kanser gelişim sürecini hatırlar 2. Kanserlerin adlandırılmasını kavrar 3. Kanser türlerini özellikleri ile bilir 4. Kanser risk faktörlerini sayar 5. Kanserden korunma yollarını bilir 6. Kanser tanı testlerini	ÖY1. Takrir (Anlatım) ÖY3. Örnek vaka sunumu ÖY4. Soru cevap	ÖG1. Projeksiyon ÖG 2. Kaynak kitaplar	ÖÇ1, ÖÇ2, ÖÇ3, ÖÇ4, ÖÇ5	Arş. Gör. Dr. Emine TARLABLEN KARAYTUĞ

		açıklar 7. Tümör belirteçlerini bilir 8. Kanser tedavi yöntemlerini sayar 9. Kanserde tedavi yöntemlerinin yan etkilerini bilir 10. Kanser tedavisi alan hastanın hemşirelik bakımını planlar				
--	--	---	--	--	--	--

*DERSE İLİŞKİN KAYNAKLAR

1	Ignatavicius, D.D. Workman, M.L., Rebar, C.R. (2018). Medical-Surgical Nursing. (9. Baskı). St. Louis Missouri: Elsevier.
2	Olgun, N., Çelik, S.(eds), (2021) Tüm Yönleriyle İç Hastalıkları Hemşireliği, Ankara Nobel Tıp Kitapevleri Ltd. Şti. 1. baskı, Ankara
3	Karadakovan A., Eti Arslan F. (Eds). (2022) Dahili ve Cerrahi Hastalıklarda Bakım, Akademisyen Yayınevi, 6. baskı, Adana.
4	Akdemir N, Kapucu S, Kutlutürkan S, Akyar İ. (Eds.) (2022) İç Hastalıkları ve Hemşirelik Bakımı, Akademisyen Yayınevi, Güncellenmiş 8. baskı, Ankara
5	Ünsal Avdal E. (Ed.) (2022) İç Hastalıkları Hemşireliği, Hipokrat Yayınevi, 1. basım, Ankara
6	Durmaz Akyol A. (Ed.) (2023) Yoğun Bakım Hemşireliği, İstanbul Tıp Kitapevleri, Genişletilmiş ve Güncellenmiş 2. baskı, İstanbul
7	Can G, Tülek Z. (Eds). (2023) Medical Nursing. Nova Science Publishers Inc., Newyork
8	Usta Yeşilbalkan Ö., Karaman, A. (2023). Olgu, Soru ve Yanıtlarla Onkoloji Hemşireliği. Ankara: Hipokrat Yayıncılık

* Satır ekleme-çıkarma yapılabilir.

DERSE İLİŞKİN TABLOLAR

Tablo 1. Dersin Fakülte Program Çıktılarına (PÇ) Katkısı

Dersin Adı	PÇ1	PÇ2	PÇ3	PÇ4	PÇ5	PÇ6	PÇ7	PÇ8	PÇ9	PÇ10
HF201 İç Hastalıkları Hemşireliği	2	2	3	3	2	2	1	2	1	2

0-Katkısı yok

1-Az katkısı var

2-Orta düzeyde katkısı var

3-Tam katkısı var

Tablo 2: Dersin Öğrenme Çıktılarının Fakülte Program Çıktıları ile İlişkisi

Dersin Öğrenme Çıktılar**	PÇ1	PÇ2	PÇ3	PÇ4	PÇ5	PÇ6	PÇ7	PÇ8	PÇ9	PÇ10
ÖÇ1.	3	2	3	2	4	3	2	4	1	3
ÖÇ2.	3	4	3	5	3	3	2	4	1	3
ÖÇ3.	3	3	4	5	4	4	2	4	1	3
ÖÇ4.	3	3	4	3	3	3	2	5	1	3
ÖÇ 5.	3	3	4	4	4	4	2	4	1	3
ÖÇ 6.	2	2	2	2	5	2	2	2	1	2

ÖÇ 7.	2	3	3	5	2	2	2	3	1	2
-------	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

* Satır ekleme-çıkarma yapılabilir.

** Katkı Düzeyi: (Boş) - Katkı Yok / (1) Çok Düşük / (2) Düşük / (3) Orta / (4) Yüksek / (5) Çok Yüksek

Tablo 3: Dersin Öğrenme Çıktılarının Öğretim Yöntemleri, Araç-Gereçleri ve Ölçme Değerlendirme Yöntemleri ile İlişkisi			
Dersin Öğrenme Çıktılar*	Öğretim Yöntemleri	Araç-Gereçler	Ölçme Değerlendirme Yöntemi
ÖÇ 1.	ÖY1,ÖY3	ÖG2,ÖG4	Yazılı Sınav, Çoktan Seçmeli vb. Performans Değerlendirmesi
ÖÇ 2.	ÖY1,ÖY3, ÖY4	ÖG2,ÖG4	Yazılı Sınav, Çoktan Seçmeli vb. Performans Değerlendirmesi
ÖÇ 3.	ÖY1,ÖY3, ÖY4	ÖG2,ÖG4	Yazılı Sınav, Çoktan Seçmeli vb. Performans Değerlendirmesi
ÖÇ 4.	ÖY1,ÖY3, ÖY4	ÖG2,ÖG4	Yazılı Sınav, Çoktan Seçmeli vb. Performans Değerlendirmesi
ÖÇ 5.	ÖY1,ÖY3, ÖY4	ÖG2,ÖG4	Yazılı Sınav, Çoktan Seçmeli vb. Performans Değerlendirmesi
ÖÇ 6.	ÖY1,ÖY3, ÖY4	ÖG2,ÖG4	Yazılı Sınav, Çoktan Seçmeli vb. Performans Değerlendirmesi
ÖÇ 7.	ÖY1,ÖY3, ÖY4	ÖG2,ÖG4	Yazılı Sınav, Çoktan Seçmeli vb. Performans Değerlendirmesi

* Satır ekleme-çıkarma yapılabilir.

AYDIN ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ
HEMŞİRELİK FAKÜLTESİ
DERS ÖĞRETİM PLANI

Dersin Kodu ve Adı	HF262- Onkoloji Hemşireliği					
Dersin Türü	Seçmeli					
Dersin Ön Koşulu	HF105					
Ders Saati	Teori	2	Uygulama	0	Laboratuvar	0
Devamsızlık Süresi	Teori	%30	Uygulama	0	Laboratuvar	0
AKTS	4	Kredi		İş Yüğü	100	

DERSİN AMACI VE DERS ÖĞRENME ÇIKTILARI

Amaç

Bu derste farklı onkolojik durumlardaki hemşirelik bakımı hakkında temel bilgi sağlamak amaçlanmaktadır.

Öğrenme Çıktıları (ÖÇ)*

ÖÇ1.	Kanserin hastalar üzerine fizyolojik etkilerini anlama
ÖÇ2.	Kanser hastasına holistik bir yaklaşımla bakım sağlamada hemşirelik sürecini anlama.
ÖÇ3.	Kemoterapi alan hastaların hemşirelik sürecini tanımlama.
ÖÇ4.	Kemoterapi alan hastaların hemşirelik sürecini uygulama
ÖÇ5.	Kemoterapi alan hastaların hemşirelik sürecini değerlendirme

* Satır ekleme-çıkarma yapılabilir.

***ÖĞRETİM YÖNTEM VE TEKNİKLERİ (ÖY)**

ÖY1.	Anlatım (Takrir)
ÖY2.	Tartışma
ÖY3.	Örnek Olay

***ÖĞRETİM ARAÇ GEREÇLERİ (ÖG)**

ÖG1.	Kitap
ÖG2.	Projeksiyon
ÖG3.	

ÖLÇME- DEĞERLENDİRME YÖNTEMLERİ

Teorik	Ara Sınav %40 (Vize) Dönem Sonu Sınavı %60 (Final)
Uygulama	-
Laboratuvar	-

* Satır ekleme-çıkarma yapılabilir.

DERSİN İŞ YÜKÜ				
Etkinlik*	Adet	Ön Hazırlık	Etkinlik Süresi	Toplam İş Yüğü
Kuramsal Ders	14	0	2	28
Ödev	-	-	-	-
Ara Sınav	1	30	1	31
Dönem Sonu Sınavı	1	39	2	41
Toplam İş Yüğü (Saat)				100
Yuvarla [Toplam İş Yüğü (saat) / 25*] = AKTS Kredisi				4

* Ekleme-çıkarma işlemi yapılabilir.

DERSİN SORUMLU ÖĞRETİM ELEMANI/ELEMANLARI			
Dersin Genel Sorumlusu Öğretim Elemanı	Teorik Dersten Sorumlu Öğretim Elemanı/Elemanları	Dersin Laboratuvarında Sorumlu Öğretim Elemanı/Elemanları	Dersin Uygulamasından Sorumlu Öğretim Elemanı/Elemanları
Arş. Gör. Dr. Emine TARLABLEN KARAYTUĞ	Arş. Gör. Dr. Emine TARLABLEN KARAYTUĞ	-	-

DERSİN TEMEL ESASLARI
Teorik Derse İlişkin Esaslar
Bu derse öğrencinin devam zorunluluğu vardır. Bu ders için yararlanabilecekleri kaynaklar ilk derste dersin sorumlu öğretim elemanı tarafından bildirilmektedir. Dersler sınıf ortamında anlatılmakta ve her ders saatinde ıslak imza alınarak devamlar takip edilmektedir. Dersler projeksiyon yardımıyla anlatılırken, örnek olay ve tartışma yöntemleri kullanılmaktadır.ö
Laboratuvar Dersine İlişkin Esaslar
-
Uygulama Dersine İlişkin Esaslar
-

*HAFTALIK DERS PLANI						
Hafta	Saat	Dersin Haftalık Konu İçeriği ve Öğrenme Çıktıları	Öğretim Yöntem ve Teknikleri	Ders Araç-Gereçleri	İlişkili Olduğu Ders Öğrenim Çıktıları	Öğretim Elemanı
1.		Onkoloji hemşireliğine giriş: tanımlar, kavramlar Konunun Öğrenme Çıktıları 1. Kanser tanımını yapar 2. Tümörlerin adlandırılmasını kavrar 3. Tümör çeşitlerini açıklar 4. Kanserin biyolojisini kavrar	ÖY1. Takrir (Anlatım)	ÖG1. Projeksiyon ÖG 2. Kaynak kitaplar	ÖÇ1, ÖÇ2	Arş. Gör. Dr. Emine TARLABLEN KARAYTUĞ

		5. Hücre değişikliklerinin tanımlarını yapar 6. Karsinogenezis tanımını bilir 7. Karsinogenezis sürecini açıklar 8. Kanser hücresinin özelliklerini sayar				
2		Kanserin epidemiyolojisi Konunun Öğrenme Çıktıları 1. Dünyada görülen ilk beş kanser çeşidini sıralar 2. Dünyada ölüme neden olan ilk üç kanser çeşidini sıralar 3. Ülkemizde görülen ilk beş kanser çeşidini sıralar 4. Ülkemizde ölüme neden olan ilk üç kanser çeşidini sıralar	ÖY1. Takrir (Anlatım)	ÖG1. Projeksiyon ÖG 2. Kaynak kitaplar	ÖÇ1, ÖÇ2	Arş. Gör. Dr. Emine TARLABLEN KARAYTUĞ
3.		Kanserde risk faktörleri, tarama yöntemleri ve tanısı Konunun Öğrenme Çıktıları 1. Kansere yol açan risk faktörleri bilir 2. Kanseri önleme düzeylerini açıklar 3. Tümör belirteçlerini hatırlar 4. Kanser tanısında kullanılan yöntemleri açıklar 5. Kanser evreleme sisteminde kullanılan terimleri tanımlar	ÖY1. Takrir (Anlatım)	ÖG1. Projeksiyon ÖG 2. Kaynak kitaplar	ÖÇ1, ÖÇ2	Arş. Gör. Dr. Emine TARLABLEN KARAYTUĞ
4.		Yaygın olarak kullanılan kanser tedavileri Konunun Öğrenme Çıktıları 1.Kanser tedavi yöntemlerini sayar 2. Cerrahi tedavi çeşitlerini açıklar 3. Cerrahi tedavi işlemlerini bilir	ÖY1. Takrir (Anlatım) ÖY2. Örnek olay	ÖG1. Projeksiyon ÖG 2. Kaynak kitaplar	ÖÇ1, ÖÇ2	Arş. Gör. Dr. Emine TARLABLEN KARAYTUĞ
5.		Radyoterapi alan hastanın bakımı	ÖY1. Takrir	ÖG1. Projeksiyon	ÖÇ1, ÖÇ2, ÖÇ3, ÖÇ4,	Arş. Gör. Dr. Emine

		Konunun Öğrenme Çıktıları	(Anlatım)	ÖG 2. Kaynak kitaplar	ÖÇ5	TARLABLEN KARAYTUĞ
		1. Radyoterapinin uygulama amaçlarını bilir 2. Radyoterapi çeşitlerini bilir 3. Radyoterapi uygulamasında dikkat edilecek noktaları bilir 4. Radyoterapinin komplikasyonlarını açıklar 5. Radyoterapi uygulanan hastanın hemşirelik bakımını planlar				
6.		Kemoterapinin akut ve geç yan etkileri ve hemşirelik bakımı	ÖY1. Takrir (Anlatım)	ÖG1. Projeksiyon ÖG 2. Kaynak kitaplar	ÖÇ1, ÖÇ2, ÖÇ3, ÖÇ4, ÖÇ5	Arş. Gör. Dr. Emine TARLABLEN KARAYTUĞ
		Konunun Öğrenme Çıktıları				
		1. Kemoterapi uygulama amaçlarını açıklar 2. Kemoterapi ilaç çeşitlerini hatırlar 3. Kemoterapi tedavisinin yan etkilerini açıklar 4. Kemoterapi tedavisi alan hastanın hemşirelik bakımını planlar				
7.		Kemoterapi yan etkileri ve hemşirelik bakımı: akut etkiler, bulantı, kusma	ÖY1. Takrir (Anlatım)	ÖG1. Projeksiyon ÖG 2. Kaynak kitaplar	ÖÇ1, ÖÇ2, ÖÇ3, ÖÇ4, ÖÇ5	Arş. Gör. Dr. Emine TARLABLEN KARAYTUĞ
		Konunun Öğrenme Çıktıları				
		1. Bulantı kusmanın fizyopatolojisini kavrar 2. Kusma çeşitlerini sayar 3. Kanser hastalarında bulantı kusmayı etkileyen faktörleri açıklar 4. Bulantı kusmanın tedavisini açıklar 5. Bulantı kusması olan hastanın hemşirelik bakımını planlar				
8.		<i>Ara Sınav</i>				Arş. Gör. Dr. Emine TARLABLEN KARAYTUĞ
9.		Kemoterapinin yan etkileri ve hemşirelik bakımı:	ÖY1. Takrir	ÖG1. Projeksiyon	ÖÇ1, ÖÇ2, ÖÇ3, ÖÇ4,	Arş. Gör. Dr. Emine

		mukozit Konunun Öğrenme Çıktıları 1. Oral mukozitin tanımını yapar 2. Kanser hastalarında oral mukozitin insidansını hatırlar 3. Kanser hastalarında oral mukozitin risk faktörlerini açıklar 4. Oral mukozitin fizyopatolojisini hatırlar 5. Oral mukozitin komplikasyonlarını açıklar 6. Oral mukozitin tedavisini bilir 7. Oral mukoziti olan hastanın hemşirelik bakımını planlar	(Anlatım) ÖY2. Örnek olay	ÖG 2. Kaynak kitaplar	ÖÇ5	TARLABLEN KARAYTUĞ
10.		Kemoterapiyan etkileri ve hemşirelik bakımı: iştahsızlık, anoreksi Konunun Öğrenme Çıktıları 1. İştahsızlığın tanımını yapar 2. İştahsızlığın nedenlerini açıklar 3. Anoreksinin tanımını yapar 4. Anoreksiye neden olan kemoterapi ilaçlarını hatırlar 5. Anoreksisi olan hastanın hemşirelik bakımını planlar	ÖY1. Takrir (Anlatım)	ÖG1. Projeksiyon ÖG 2. Kaynak kitaplar	ÖÇ1, ÖÇ2, ÖÇ3, ÖÇ4, ÖÇ5	Arş. Gör. Dr. Emine TARLABLEN KARAYTUĞ
11.		Kemoterapiyan etkileri ve hemşirelik bakımı: diyare, kostipasyon Konunun Öğrenme Çıktıları 1. Diyarenin tanımını yapar 2. Kanser hastalarında diyarenin nedenini kavrar 3. Diyare tedavisini açıklar 4. Diyaresi olan kanser hastasının hemşirelik bakımını planlar	ÖY1. Takrir (Anlatım) ÖY2. Örnek olay	ÖG1. Projeksiyon ÖG 2. Kaynak kitaplar	ÖÇ1, ÖÇ2, ÖÇ3, ÖÇ4, ÖÇ5	Arş. Gör. Dr. Emine TARLABLEN KARAYTUĞ

		5. Konstipasyonun tanımını yapar 6. Kanser hastasında konstipasyonun risk faktörlerini sayar 7. Kanser hastasının hemşirelik bakımını planlar				
12.		Kemoterapiyan etkileri ve hemşirelik bakımı: anemi ve yorgunluk Konunun Öğrenme Çıktıları 1. Anemiği açıklar 2. Aneminin tanımını yapar 3. Kanser hastalarında aneminin nedenlerini açıklar 4. Anemi çeşitlerini hatırlar 5. Anemi belirti bulgularını bilir 6. Aneminin tedavisini sayar 7. Anemisi olan hastanın hemşirelik bakımını planlar 8. Kanser hastalarında yorgunluğun önemini kavrar 9. Yorgunluk modellerini hatırlar 10. Yorgunluğun tedavisini açıklar	ÖY1. Takrir (Anlatım)	ÖG1. Projeksiyon ÖG 2. Kaynak kitaplar	ÖÇ1, ÖÇ2, ÖÇ3, ÖÇ4, ÖÇ5	Arş. Gör. Dr. Emine TARLABLEN KARAYTUĞ
13.		Kemoterapinin yan etkileri ve hemşirelik bakımı: trombositopeni nötropeni Konunun Öğrenme Çıktıları 1. Trombositlerin görevini bilir 2. Trombositopeninin tanımını yapar 3. Trombositopeninin tedavisini açıklar 4. Trombositopenili hastanın hemşirelik bakımını planlar 5. Nötropenin tanımını	ÖY1. Takrir (Anlatım)	ÖG1. Projeksiyon ÖG 2. Kaynak kitaplar	ÖÇ1, ÖÇ2, ÖÇ3, ÖÇ4, ÖÇ5	Arş. Gör. Dr. Emine TARLABLEN KARAYTUĞ

		yapar 6. Nadir dönem teriminin anlamını bilir 7. Nötropenin sınıflandırılmasını açıklar 8. Febril nötropeniye açıklar 9. Nötropeni tedavidesini hatırlar 10. Nötropenisi olan hastanın hemşirelik bakımını planlar				
14.		Kemoterapinin bağlı gelişen sorunlar ve hemşirelik bakımı: ekstrevasyon Konunun Öğrenme Çıktıları 1. Ekstrevasyonun tanımını yapar 2. Ekstrevasyona neden olan ilaç gruplarını hatırlar 3. Ekstrevasyonun risk faktörlerini bilir 4. Ekstrevasyonu önleme yöntemlerini açıklar 5. Ekstrevasyonun belirtilerini sayar 6. Ekstrevasyonda uygulanması gereken ilk müdahaleleri bilir	ÖY1. Takrir (Anlatım) ÖY2. Örnek olay	ÖG1. Projeksiyon ÖG 2. Kaynak kitaplar	ÖÇ1, ÖÇ2, ÖÇ3, ÖÇ4, ÖÇ5	Arş. Gör. Dr. Emine TARLABLEN KARAYTUĞ

*DERSE İLİŞKİN KAYNAKLAR

1	Karadakovan, A., Eti Aslan, F. (2022). Dahili ve Cerrahi Hastalıklarda Bakım. Akademisyen Tıp Kitap Evi, Geliştirilmiş 6. Baskı, Adana.
2	Olgun, N., Çelik, S. (2021). Tüm Yönleriyle İç Hastalıkları Hemşireliği, Ankara Nobel Tıp Kitap Kitapevleri, Ankara.
3	Usta Yeşilbalkan, Ö., Karaman, A. (2023). Olgu, Soru ve Yanıtlarla Onkoloji Hemşireliği. Ankara: Hipokrat Yayıncılık.
4	Özer, S. (2019). Olgu Senaryolarıyla İç hastalıkları Hemşireliği. İstanbul: İstanbul Tıp Kitapevleri.
5	Ignatavicius, D.D. Workman, M.L., Rebar, C.R. (2018). Medical-Surgical Nursing. (9. Baskı). St. Louis Missouri: Elsevier.
6	Balcı Akpınar, R., Özer, N. (2023). Vakalarla Hemşirelik NANDA-NIC-NOC- 1,2,3,4. Ankara: Hedef CS Basın Yayın.

* Satır ekleme-çıkarma yapılabilir.

DERSE İLİŞKİN TABLOLAR

Tablo 1. Dersin Fakülte Program Çıktılarına (PÇ) Katkısı										
Dersin Adı	PÇ1	PÇ2	PÇ3	PÇ4	PÇ5	PÇ6	PÇ7	PÇ8	PÇ9	PÇ10
HF262 Onkoloji Hemşireliği	2	2	2	2	3	2	1	2	1	2
0-Katkısı yok 1-Az katkısı var 2-Orta düzeyde katkısı var 3-Tam katkısı var										

Tablo 2: Dersin Öğrenme Çıktılarının Fakülte Program Çıktıları ile İlişkisi										
Dersin Öğrenme Çıktılar**	PÇ1	PÇ2	PÇ3	PÇ4	PÇ5	PÇ6	PÇ7	PÇ8	PÇ9	PÇ10
ÖÇ1.	5	4	3	3	1	3	3	4	4	2
ÖÇ2.	3	4	2	2	1	2	4	4	5	2
ÖÇ3.	4	4	5	5	3	4	4	3	4	3
ÖÇ4.	2	3	1	3	4	3	1	3	1	3
ÖÇ5.	3	2	2	1	2	1	1	4	4	3

* Satır ekleme-çıkarma yapılabilir.

** Katkı Düzeyi: (Boş) - Katkı Yok / (1) Çok Düşük / (2) Düşük / (3) Orta / (4) Yüksek / (5) Çok Yüksek

Tablo 3: Dersin Öğrenme Çıktılarının Öğretim Yöntemleri, Araç-Gereçleri ve Ölçme Değerlendirme Yöntemleri ile İlişkisi			
Dersin Öğrenme Çıktılar*	Öğretim Yöntemleri	Araç-Gereçler	Ölçme Değerlendirme Yöntemi
ÖÇ1.	ÖY1	ÖG1, ÖG2	Çoktan Seçmeli Sınav
ÖÇ2.	ÖY1, ÖY2, ÖY3	ÖG1, ÖG2	Çoktan Seçmeli Sınav
ÖÇ3.	ÖY1, ÖY2, ÖY3	ÖG1, ÖG2	Çoktan Seçmeli Sınav
ÖÇ4.	ÖY1, ÖY2, ÖY3	ÖG1, ÖG2	Çoktan Seçmeli Sınav
ÖÇ5.	ÖY1, ÖY2, ÖY3	ÖG1, ÖG2	Çoktan Seçmeli Sınav

* Satır ekleme-çıkarma yapılabilir.

AYDIN ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ
HEMŞİRELİK FAKÜLTESİ
DERS ÖĞRETİM PLANI

Dersin Kodu ve Adı	HF263 Kronik Hastalıkların Önlenmesi					
Dersin Türü	Mesleki Seçmeli Ders					
Dersin Ön Koşulu						
Ders Saati	Teori	2	Uygulama		Laboratuvar	
Devamsızlık Süresi	Teori		Uygulama		Laboratuvar	
AKTS	4	Kredi		İş Yüğü	100	

DERSİN AMACI VE DERS ÖĞRENME ÇIKTILARI

Amaç

Bu dersi alan öğrenci, prevelansı ve insidansı yüksek olan bulaşıcı olmayan kronik hastalıkların önlenmesi hakkında temel bilgiyi öğrenir.

Öğrenme Çıktıları (ÖÇ)*

ÖÇ1.	Prevelansı ve insidansı yüksek olan hastalıkları listeleyebilme
ÖÇ2.	Bulaşıcı olmayan kronik hastalıkların (kalp damar hastalıkları, Kronik solunum yolu hastalıkları, diyabet ve kanser gibi) etiyoloji ve risk faktörlerini sıralayabilme
ÖÇ3.	Bulaşıcı olmayan kronik hastalıkların (kalp damar hastalıkları, Kronik solunum yolu hastalıkları, diyabet ve kanser gibi) fizyopatolojisini bilme
ÖÇ 4.	Bulaşıcı olmayan kronik hastalıkların (kalp damar hastalıkları, Kronik solunum yolu hastalıkları, diyabet ve kanser gibi) belirti bulgularını bilme
ÖÇ 5.	Kronik hastalıkları önleyici yaşam biçimi davranışlarını kavrama

* Satır ekleme-çıkarma yapılabilir.

***ÖĞRETİM YÖNTEM VE TEKNİKLERİ (ÖY)**

ÖY1.	Anlatım (Takrir)
ÖY2.	Tartışma
ÖY3.	Örnek Olay
ÖY4.	Bireysel çalışma

***ÖĞRETİM ARAÇ GEREÇLERİ (ÖG)**

ÖG1.	Kitap
ÖG2.	Projeksiyon
ÖG3.	

ÖLÇME- DEĞERLENDİRME YÖNTEMLERİ

Teorik	Bir ara sınav (%40) Bir final sınavı (%60)
Uygulama	
Laboratuvar	

* Satır ekleme-çıkarma yapılabilir.

DERSİN İŞ YÜKÜ				
Etkinlik*	Adet	Ön Hazırlık	Etkinlik Süresi	Toplam İş Yüğü
Kuramsal Ders	14		2	28
Uygulama				
Ara Sınav	1	31	1	32
Dönem Sonu Sınavı	1	38	2	40
Toplam İş Yüğü (Saat)				100
Yuvarla [Toplam İş Yüğü (saat) / 25*] = AKTS Kredisi				4

* Ekleme-çıkarma işlemi yapılabilir.

DERSİN SORUMLU ÖĞRETİM ELEMANI/ELEMANLARI			
Dersin Genel Sorumlusu Öğretim Elemanı	Teorik Dersten Sorumlu Öğretim Elemanı/Elemanları	Dersin Lab. Sorumlu Öğretim Elemanı/Elemanları	Dersin Uygulamasından Sorumlu Öğretim Elemanı/Elemanları
Prof. Dr. Sakine BOYRAZ ÖZKAVAK	Prof. Dr. Sakine BOYRAZ ÖZKAVAK Arş. Gör.Dr. Ebru BULUT		

DERSİN TEMEL ESASLARI
Teorik Derse İlişkin Esaslar
Bu derse öğrencinin devam zorunluluğu vardır. Bu ders için yararlanabilecekleri kaynaklar ilk derste dersin sorumlu öğretim elemanı tarafından bildirilmektedir. Dersler sınıf ortamında anlatılmakta ve her ders saatinde ıslak imza alınarak devamlar takip edilmektedir. Öğretim elemanlarının uzman oldukları alanlar dikkate alınarak teorik konu paylaşımı gerçekleştirilmektedir. Dersler projeksiyon yardımıyla anlatılırken, soru cevap, örnek vaka gibi yöntemlerde kullanılmaktadır.
Laboratuvar Dersine İlişkin Esaslar
Uygulama Dersine İlişkin Esaslar

*HAFTALIK DERS PLANI						
Hafta	Saat	Dersin Haftalık Konu İçeriği ve Öğrenme Çıktıları	Öğretim Yöntem ve Teknikleri	Ders Araç-Gereçleri	İlişkili Olduğu Ders Öğrenim Çıktıları	Öğretim Elemanı
1.	10.30-12.15	Bulaşıcı olmayan kronik hastalıklar ve nedenleri Konunun Öğrenme Çıktıları 1. Bulaşıcı olmayan kronik hastalıkların tanımını bilir. 2. Bulaşıcı olmayan kronik hastalıkların önemini kavrar. 3. Bulaşıcı olmayan kronik hastalıkların özelliklerini bilir. 4. Bulaşıcı olmayan kronik hastalıkların risk faktörlerini bilir. 5. Bulaşıcı olmayan kronik	ÖY1. Takrir (Anlatım) ÖY2. Tartışma ÖY3. Örnek olay	ÖG1. Projeksiyon ÖG2. Kaynak kitaplar	ÖÇ1, ÖÇ2, ÖÇ3, ÖÇ4, ÖÇ5	Arş. Gör. Dr. Ebru BULUT

		hastalıkların hızlı artmasının nedenlerini bilir. 6.Küresel bulaşıcı olmayan kronik hastalıkları bilir. 7. Bulaşıcı olmayan kronik hastalıklara uyum sürecini kavrar. 8. Bulaşıcı olmayan kronik hastalıkların önlenmesinin önemini kavrar.				
2	10.30-12.15	Bulaşıcı olmayan kronik hastalıkların önlenmesine Yönelik Dünyada Neler Yapılıyor? Konunun Öğrenme Çıktıları 1. Bulaşıcı olmayan kronik önlenmesinde uluslararası kuruluşların önemini kavrar. 2. Bulaşıcı olmayan kronik önlenmesinde uluslararası politikaların önemini kavrar. 3. Bulaşıcı olmayan kronik önlenmesinde rol oynayan uluslararası programları bilir. 4. Primer korunmanın tanımını bilir. 5.Sekonder korunmanın tanımını bilir. 6.Tersiyer korunmanın tanımını bilir. 7. Bulaşıcı olmayan kronik önlenmesinde Dünya Sağlık Örgütü'nün rolünü bilir.	ÖY1. Takrir (Anlatım) ÖY2. Tartışma ÖY3. Örnek olay	ÖG1. Projeksiyon ÖG2. Kaynak kitaplar	ÖÇ1, ÖÇ2, ÖÇ3, ÖÇ4, ÖÇ5	Prof. Dr. Sakine BOYRAZ ÖZKAVAK
3.	10.30-12.15	Bulaşıcı olmayan kronik hastalıkların önlenmesine Yönelik Ülkemizde Neler Yapılıyor? Konunun Öğrenme Çıktıları 1. Bulaşıcı olmayan kronik önlenmesinde ulusal kuruluşların önemini kavrar. 2. Bulaşıcı olmayan kronik önlenmesinde ulusal politikaların önemini kavrar. 3. Bulaşıcı olmayan kronik önlenmesinde rol oynayan ulusal programları bilir. 4. Bulaşıcı olmayan kronik önlenmesinde ülkemizde hangi eylem planlarının uygulandığını bilir. 5. Bulaşıcı olmayan kronik önlenmesinde ülkemizde uygulanan eylem planlarının içeriğini bilir.	ÖY1. Takrir (Anlatım) ÖY2. Tartışma ÖY3. Örnek olay	ÖG1. Projeksiyon ÖG2. Kaynak kitaplar	ÖÇ1, ÖÇ2, ÖÇ3, ÖÇ4, ÖÇ5	Prof. Dr. Sakine BOYRAZ ÖZKAVAK
4.	10.30-12.15	Tip-2 Diyabetten korunmak mümkün mü? Konunun Öğrenme Çıktıları 1. Tip-2 Diyabetin tanımını bilir. 2. Tip-2 Diyabetin önemini kavrar. 3. Tip-2 Diyabetin görülme	ÖY1. Takrir (Anlatım) ÖY2. Tartışma ÖY3. Örnek olay	ÖG1. Projeksiyon ÖG2. Kaynak kitaplar	ÖÇ1, ÖÇ2, ÖÇ3, ÖÇ4, ÖÇ5	Prof. Dr. Sakine BOYRAZ ÖZKAVAK

		sıklığını bilir. 4. Tip-2 Diyabetin risk faktörlerini bilir. 5. Tip-2 Diyabetin önlenmesinde uluslararası politikaları bilir. 6. Tip-2 Diyabetin önlenmesinde ulusal eylem planlarını bilir. 7. Tip-2 Diyabetin önlenmesinde bireysel uygulamaları bilir.				
5.	10.30-12.15	KOAH ve önlem önerileri Konunun Öğrenme Çıktıları 1.KOAH'ın tanımını bilir. 2. KOAH'ın önemini kavrar. 3. KOAH'ın görülme sıklığını bilir. 4. KOAH'ın risk faktörlerini bilir. 5. KOAH'ın önlenmesinde uluslararası politikaları bilir. 6. KOAH'ın önlenmesinde ulusal eylem planlarını bilir. 7. KOAH'ın önlenmesinde bireysel uygulamaları bilir.	ÖY1. Takrir (Anlatım) ÖY2. Tartışma ÖY3. Örnek olay	ÖG1. Projeksiyon ÖG2. Kaynak kitaplar	ÖÇ1, ÖÇ2, ÖÇ3, ÖÇ4, ÖÇ5	Arş. Gör. Dr. Ebru BULUT
6.	10.30-12.15	Astım ve önlem önerileri Konunun Öğrenme Çıktıları 1.Astımın tanımını bilir. 2. Astımın önemini kavrar. 3. Astımın görülme sıklığını bilir. 4. Astımın risk faktörlerini bilir. 5. Astımın önlenmesinde uluslararası politikaları bilir. 6. Astımın önlenmesinde ulusal eylem planlarını bilir. 7. Astımın önlenmesinde bireysel uygulamaları bilir.	ÖY1. Takrir (Anlatım) ÖY2. Tartışma ÖY3. Örnek olay	ÖG1. Projeksiyon ÖG2. Kaynak kitaplar	ÖÇ1, ÖÇ2, ÖÇ3, ÖÇ4, ÖÇ5	Arş. Gör. Dr. Ebru BULUT
7.	10.30-12.15	Koroner Arter Hastalığı ve önlem önerileri Konunun Öğrenme Çıktıları 1.Koroner Arter Hastalığının tanımını bilir. 2. Koroner Arter Hastalığının önemini kavrar. 3. Koroner Arter Hastalığının görülme sıklığını bilir. 4. Koroner Arter Hastalığının risk faktörlerini bilir. 5. Koroner Arter Hastalığının önlenmesinde uluslararası politikaları bilir. 6. Koroner Arter Hastalığının önlenmesinde ulusal eylem planlarını bilir. 7. Koroner Arter Hastalığının önlenmesinde bireysel uygulamaları bilir.	ÖY1. Takrir (Anlatım) ÖY2. Tartışma ÖY3. Örnek olay	ÖG1. Projeksiyon ÖG2. Kaynak kitaplar	ÖÇ1, ÖÇ 2, ÖÇ3, ÖÇ4, ÖÇ5	Arş. Gör. Dr. Ebru BULUT

8.	10.30-11.15	ARA SINAV				Prof. Dr. Sakine BOYRAZ ÖZKAVAK Arş. Gör. Dr. Ebru BULUT
	11.30-12.15	Hipertansiyon ve önlem önerileri Konunun Öğrenme Çıktıları 1.Hipertansiyonun tanımını bilir. 2. Hipertansiyonun önemini kavrar. 3. Hipertansiyonun görülme sıklığını bilir. 4. Hipertansiyonun risk faktörlerini bilir. 5. Hipertansiyonun önlenmesinde uluslararası politikaları bilir. 6. Hipertansiyonun önlenmesinde ulusal eylem planlarını bilir. 7. Hipertansiyonun önlenmesinde bireysel uygulamaları bilir.	ÖY1. Takrir (Anlatım) ÖY2. Tartışma ÖY3. Örnek olay	ÖG1. Projeksiyon ÖG2. Kaynak kitaplar	ÖÇ1, ÖÇ2, ÖÇ3, ÖÇ4, ÖÇ5	Arş. Gör. Dr. Ebru BULUT
9.	10.30-12.15	Kalp yetmezliği ve önlem önerileri Konunun Öğrenme Çıktıları 1.Kalp yetmezliğinin tanımını bilir. 2. Kalp yetmezliğinin önemini kavrar. 3. Kalp yetmezliğinin görülme sıklığını bilir. 4. Kalp yetmezliğinin risk faktörlerini bilir. 5. Kalp yetmezliğinin önlenmesinde uluslararası politikaları bilir. 6. Kalp yetmezliğinin önlenmesinde ulusal eylem planlarını bilir. 7. Kalp yetmezliğinin önlenmesinde bireysel uygulamaları bilir.	ÖY1. Takrir (Anlatım) ÖY2. Tartışma ÖY3. Örnek olay	ÖG1. Projeksiyon ÖG2. Kaynak kitaplar	ÖÇ1, ÖÇ2, ÖÇ3, ÖÇ4, ÖÇ5	Arş. Gör. Dr. Ebru BULUT
10.	10.30-12.15	Multipl Skleroz ve önlem önerileri Konunun Öğrenme Çıktıları 1.Multipl Sklerozun tanımını bilir. 2. Multipl Sklerozun önemini kavrar. 3. Multipl Sklerozun görülme sıklığını bilir. 4. Multipl Sklerozun risk faktörlerini bilir. 5. Multipl Sklerozun önlenmesinde uluslararası politikaları bilir. 6. Multipl Sklerozun önlenmesinde ulusal eylem planlarını bilir.	ÖY1. Takrir (Anlatım) ÖY2. Tartışma ÖY3. Örnek olay	ÖG1. Projeksiyon ÖG2. Kaynak kitaplar	ÖÇ1, ÖÇ2, ÖÇ3, ÖÇ4, ÖÇ5	Arş. Gör. Dr. Ebru BULUT

		7. Multipl Sklerozun önlenmesinde bireysel uygulamaları bilir.				
11.	10.30-12.15	Obezite ve önlem önerileri Konunun Öğrenme Çıktıları 1.Obezitenin tanımını bilir. 2. Obezitenin önemini kavrar. 3. Obezitenin görülme sıklığını bilir. 4. Obezitenin risk faktörlerini bilir. 5. Obezitenin önlenmesinde uluslararası politikaları bilir. 6. Obezitenin önlenmesinde ulusal eylem planlarını bilir. 7. Obezitenin önlenmesinde bireysel uygulamaları bilir.	ÖY1. Takrir (Anlatım) ÖY2. Tartışma ÖY3. Örnek olay	ÖG1. Projeksiyon ÖG2. Kaynak kitaplar	ÖÇ1, ÖÇ2, ÖÇ3, ÖÇ4, ÖÇ5	Arş. Gör. Dr. Ebru BULUT
12.	10.30-12.15	Osteoporoz ve önlem önerileri Konunun Öğrenme Çıktıları 1.Osteoporozun tanımını bilir. 2. Osteoporozun önemini kavrar. 3. Osteoporozun görülme sıklığını bilir. 4. Osteoporozun risk faktörlerini bilir. 5. Osteoporozun önlenmesinde uluslararası politikaları bilir. 6. Osteoporozun önlenmesinde ulusal eylem planlarını bilir. 7. Osteoporozun önlenmesinde bireysel uygulamaları bilir.	ÖY1. Takrir (Anlatım) ÖY2. Tartışma ÖY3. Örnek olay	ÖG1. Projeksiyon ÖG2. Kaynak kitaplar	ÖÇ1, ÖÇ2, ÖÇ3, ÖÇ4, ÖÇ5	Prof. Dr. Sakine BOYRAZ ÖZKAVAK
13.	10.30-12.15	Meme kanseri ve önlem önerileri Konunun Öğrenme Çıktıları 1.Meme kanserinin tanımını bilir. 2. Meme kanserinin önemini kavrar. 3. Meme kanserinin görülme sıklığını bilir. 4. Meme kanserinin risk faktörlerini bilir. 5. Meme kanserinin önlenmesinde uluslararası politikaları bilir. 6. Meme kanserinin önlenmesinde ulusal eylem planlarını bilir. 7. Meme kanserinin önlenmesinde bireysel uygulamaları bilir.	ÖY1. Takrir (Anlatım) ÖY2. Tartışma ÖY3. Örnek olay	ÖG1. Projeksiyon ÖG2. Kaynak kitaplar	ÖÇ1, ÖÇ2, ÖÇ3, ÖÇ4, ÖÇ5	Prof. Dr. Sakine BOYRAZ ÖZKAVAK
14.	10.30-12.15	Akciğer kanseri ve önlem önerileri Konunun Öğrenme Çıktıları 1.Akciğer kanserinin tanımını bilir. 2. Akciğer kanserinin önemini kavrar. 3. Akciğer kanserinin görülme	ÖY1. Takrir (Anlatım) ÖY2. Tartışma ÖY3. Örnek olay	ÖG1. Projeksiyon ÖG2. Kaynak kitaplar	ÖÇ1, ÖÇ2, ÖÇ3, ÖÇ4, ÖÇ5	Prof. Dr. Sakine BOYRAZ ÖZKAVAK

		sıklığını bilir. 4. Akciğer kanserinin risk faktörlerini bilir. 5. Akciğer kanserinin önlenmesinde uluslararası politikaları bilir. 6. Akciğer kanserinin önlenmesinde ulusal eylem planlarını bilir. 7. Akciğer kanserinin önlenmesinde bireysel uygulamaları bilir.				
--	--	---	--	--	--	--

*DERSE İLİŞKİN KAYNAKLAR

1	Kronik Hastalıklar Risk Faktörleri Sağlığın Teşviki Ve Geliştirilmesi Sempozyum Kitabı, Ankara, 13-14 Kasım 2008,
2	Akdemir N. Sinir sistemi hastalıkları ve hemşirelik bakımı. Akdemir N, Birol L (editörler), İç Hastalıkları ve Hemşirelik Bakımı. Genişletilmiş 2.Baskı, Ankara, 2005, s.811-821.
3	Kasper DL, Braunwald E, Hauser S, Longo D, Jameson JL, Fauci AS. Harrison's Principles of Internal Medicine. 16th Ed, McGraw Hill, 2004.
4	Memiş S, Krespi Y, Durna Z, Tülek Z. Akut İnmeli Hastalarda Hemşirelik Bakımı Uygulama Rehberi, İ.Ü.Basımevi, İstanbul, 2003.
5	Çil A, Olgun N. Kronik Obstrüktif Akciğer Hastalığı (KOAİ)?ında Hemşirelik Bakımı ve Hasta Eğitimi. İstanbul, 2004; 7(2):1-7.
6	Enç N, Yiğit Z, Gün Altıok M, Özer S, Uysal H, Oğuz S ve ark.. Akut Koroner Sendromlar, Hipertansiyon, Kalp Yetersizliği Bakım Kılavuzu, Türk Kardiyoloji Derneği, 2007.
7	Enç N, Yiğit Z, Altıok M: Kalp Yetersizliği Hasta El Kitabı.I. Baskı, Barış Matbaası; İstanbul, Ekim 2005
8	Astım hasta eğitim seti, Toraks derneği astım çalışma grubu 2004, www.toraks.org.tr
9	Özcan Ş. (Çev). Diyabet Sağlık Profesyonelleri İçin Uluslararası Eğitim Rehberi, Ed. A.Belton, T.Dunning, Ş.Özcan ve ark. EOS Ajans ve Yayıncılık, İstanbul, 2009.
10	Özcan Ş. (Çev). Uluslararası Diyabet Eğitimi Standartları, Ed. M.Funnell, EC Yee Kan, Ş özcan ve ark., EOS Ajans ve Yayıncılık, İstanbul, 2009.
11	Chronic Disease Guidelines 3rd edition. 2010 ISBN: 1876560614
12	Durna z. Akın S. (Editörler) Kronik Hastalıklar ve Bakım. 1. baskı, Nobel Kitap Evleri, İstanbul 2012.

* Satır ekleme-çıkarma yapılabilir.

DERSE İLİŞKİN TABLOLAR

Tablo 1. Dersin Fakülte Program Çıktılarına (PÇ) Katkısı

Dersin Adı	PÇ1	PÇ2	PÇ3	PÇ4	PÇ5	PÇ6	PÇ7	PÇ8	PÇ9	PÇ10
HF263 Kronik Hastalıkların Önlenmesi	2	2	3	3	2	2	1	2	1	2

0-Katkısı yok

1-Az katkısı var

2-Orta düzeyde katkısı var

3-Tam katkısı var

Tablo 2: Dersin Öğrenme Çıktılarının Fakülte Program Çıktıları ile İlişkisi										
Dersin Öğrenme Çıktılar**	PÇ1	PÇ2	PÇ3	PÇ4	PÇ5	PÇ6	PÇ7	PÇ8	PÇ9	PÇ10
ÖÇ1.	4	5	4	4	3	4	5	4	3	4
ÖÇ2.	5	4	4	4	2	2	3	4	3	1
ÖÇ3.	4	5	4	3	5	4	3	5	4	2
ÖÇ4.	4	4	1	3	2	1	5	5	5	1
ÖÇ5.	1	4	4	1	1	1	5	3	3	3

* Satır ekleme-çıkarma yapılabilir.

** Katkı Düzeyi: (Boş) - Katkı Yok / (1) Çok Düşük / (2) Düşük / (3) Orta / (4) Yüksek / (5) Çok Yüksek

Tablo 3: Dersin Öğrenme Çıktılarının Öğretim Yöntemleri, Araç-Gereçleri ve Ölçme Değerlendirme Yöntemleri ile İlişkisi			
Dersin Öğrenme Çıktılar*	Öğretim Yöntemleri	Araç-Gereçler	Ölçme Değerlendirme Yöntemi
ÖÇ 1.	ÖY1,ÖY2,ÖY3,ÖY4	ÖG1,ÖG2	Yazılı Sınav, Çoktan Seçmeli Sınav
ÖÇ 2.	ÖY1,ÖY2,ÖY3,ÖY4	ÖG1,ÖG2	Yazılı Sınav, Çoktan Seçmeli Sınav
ÖÇ 3.	ÖY1,ÖY2,ÖY3,ÖY4	ÖG1,ÖG2	Yazılı Sınav, Çoktan Seçmeli Sınav
ÖÇ 4.	ÖY1,ÖY2,ÖY3,ÖY4	ÖG1,ÖG2	Yazılı Sınav, Çoktan Seçmeli Sınav
ÖÇ 5.	ÖY1,ÖY2,ÖY3,ÖY4	ÖG1,ÖG2	Yazılı Sınav, Çoktan Seçmeli Sınav

* Satır ekleme-çıkarma yapılabilir.

AYDIN ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ
HEMŞİRELİK FAKÜLTESİ
DERS ÖĞRETİM PLANI

Dersin Kodu ve Adı	HF253 Diyabet Hemşireliği					
Dersin Türü	Mesleki Seçmeli Ders					
Dersin Ön Koşulu						
Ders Saati	Teori	2	Uygulama		Laboratuvar	
Devamsızlık Süresi	Teori		Uygulama		Laboratuvar	
AKTS	4	Kredi	2	İş Yüğü	100	

DERSİN AMACI VE DERS ÖĞRENME ÇIKTILARI

Amaç

Bu dersin amacı öğrencilerin diyabetli bireylerin hemşirelik bakımı hakkında temel bilgiye sahip olmalarını sağlamaktır.

Öğrenme Çıktıları (ÖÇ)*

ÖÇ1.	Diyabetin fizyolojisini ve glikoz metabolizmasını açıklayabilme
ÖÇ2.	Diyabetin belirti ve bulgularını tanımlayabilme
ÖÇ3.	Diyabetin fizyopatolojik süreçlerini tanımlayabilme
ÖÇ4.	Diyabetin tanı kriterlerini tanımlayabilme
ÖÇ5.	Diyabetli hastanın bireyselleşmiş hemşirelik bakımını planlayabilme

* Satır ekleme-çıkarma yapılabilir.

***ÖĞRETİM YÖNTEM VE TEKNİKLERİ (ÖY)**

ÖY1.	Anlatım (Takrir)
ÖY2.	Tartışma
ÖY3.	Örnek Olay
ÖY4.	Soru Cevap

***ÖĞRETİM ARAÇ GEREÇLERİ (ÖG)**

ÖG1.	Kitap
ÖG2.	Projeksiyon
ÖG3.	

ÖLÇME- DEĞERLENDİRME YÖNTEMLERİ

Teorik	Bir ara sınav (%40) Bir final sınavı (%60)
Uygulama	
Laboratuvar	

* Satır ekleme-çıkarma yapılabilir.

DERSİN İŞ YÜKÜ				
Etkinlik*	Adet	Ön Hazırlık	Etkinlik Süresi	Toplam İş Yüğü
Kuramsal Ders	14		2	28
Ödev				
Ara Sınav	1	29	1	30
Dönem Sonu Sınavı	1	40	2	42
Toplam İş Yüğü (Saat)				100
Yuvarla [Toplam İş Yüğü (saat) / 25*] = AKTS Kredisi				

* Ekleme-çıkarma işlemi yapılabilir.

DERSİN SORUMLU ÖĞRETİM ELEMANI/ELEMANLARI			
Dersin Genel Sorumlusu Öğretim Elemanı	Teorik Dersten Sorumlu Öğretim Elemanı/Elemanları	Dersin Laboratuvarında Sorumlu Öğretim Elemanı/Elemanları	Dersin Uygulamasından Sorumlu Öğretim Elemanı/Elemanları
Dr. Öğretim Üyesi Neşe ERDEM	Dr. Öğretim Üyesi Neşe ERDEM		

DERSİN TEMEL ESASLARI						
Teorik Derse İlişkin Esaslar						
Bu derse öğrencinin devam zorunluluğu vardır. Bu ders için yararlanabilecekleri kaynaklar ilk derste dersi sorumlu öğretim elemanı tarafından bildirilmektedir. Dersler sınıf ortamında anlatılmakta ve her ders saatinde ıslak imza alınarak devamlar takip edilmektedir. Dersler projeksiyon yardımıyla anlatılırken, soru cevap, örnek vaka gibi yöntemlerde kullanılmaktadır.						
Laboratuvar Dersine İlişkin Esaslar						
Uygulama Dersine İlişkin Esaslar						
*HAFTALIK DERS PLANI						
Hafta	Saat	Dersin Haftalık Konu İçeriği ve Öğrenme Çıktıları	Öğretim Yöntem ve Teknikleri	Ders Araç-Gereçleri	İlişkili Olduğu Ders Öğrenim Çıktıları	Öğretim Elemanı
1.	10.30-12.15	Diyabetin tanımı, epidemiyolojisi ve önemi Konunun Öğrenme Çıktıları 1. Diyabetes mellitusun tanımını yapabilir 2. Dünyada ve Türkiye’de diyabet epidemiyolojisini ve ilgili çalışma sonuçlarını bilir 3. Diyabet riski yüksek bireyleri tanımlayabilir, diyabetin önlenmesi ve geciktirilmesi için yapılacak girişimleri ve kanıta dayalı önerileri bilir 4. Dünyada ve Türkiye’de diyabetle mücadele ile ilgili çalışmaları ve uygulamaları bilir	ÖY1. Takrir (Anlatım) ÖY2.Tartışma ÖY3. Örnek vaka sunumu	ÖG1. Projeksiyon ÖG 2. Kaynak kitaplar	ÖÇ1, ÖÇ2, ÖÇ3, ÖÇ4, ÖÇ5	Dr. Öğretim Üyesi Neşe ERDEM
2	10.30-12.15	Diyabet hemşiresinin rol ve sorumlulukları, diyabette ekip yaklaşımı	ÖY1. Takrir (Anlatım) ÖY2.Tartışma	ÖG1. Projeksiyon ÖG 2. Kaynak	ÖÇ1, ÖÇ2, ÖÇ3, ÖÇ4, ÖÇ5	Dr. Öğretim Üyesi Neşe ERDEM

		Konunun Öğrenme Çıktıları 1. Diyabet hemşireliğini ve diyabet hemşiresini tanımlayabilir 2. Dünyada ve Türkiye’de diyabet hemşireliğinin tarihsel gelişimini bilir 3. Diyabet hemşireliği sertifika programlarını bilir 4. Diyabet hemşiresinin rol ve sorumluluklarını bilir 5. Diyabette ekip yaklaşımını, diyabet ekibinde hangi sağlık profesyonellerinin bulunduğunu ve ekip içinde hemşirenin rolünü bilir	ÖY3. Örnek vaka sunumu	kitaplar		
3.	10.30-12.15	Glukoz metabolizması, glukoz transportu, İnsülinin fizyolojik etkileri ve diyabette karbonhidrat, yağ ve protein metabolizması bozuklukları Konunun Öğrenme Çıktıları 1. Pankreastan insülin salgılanmasını ve glikozun hücre içine taşınmasını bilir 2. Karbonhidrat metabolizmasını ve glukozun organizmadaki rolünü bilir 3. İnsülinin görevlerini, karbonhidrat, yağ ve protein metabolizması üzerine etkilerini açıklayabilir 4. İnsülin salgısını etkileyen faktörleri, enerji metabolizmasını etkileyen diğer hormonları ve etkilerini bilir	ÖY1. Takrir (Anlatım) ÖY2.Tartışma ÖY3. Örnek vaka sunumu	ÖG1. Projeksiyon ÖG 2. Kaynak kitaplar	ÖÇ1, ÖÇ2, ÖÇ3, ÖÇ4, ÖÇ5	Dr. Öğretim Üyesi Neşe ERDEM
4.	10.30-12.15	Diyabet sınıflandırılması, fizyopatolojisi ve belirti bulguları Konunun Öğrenme Çıktıları 1. Diyabet tiplerini tanımlayabilir 2. Tip 1 Diyabetin fizyopatolojisini, tip 1 diyabette rol oynayan genetik ve çevresel faktörleri, tip 1 diyabetin evrelerini, belirti ve bulgularını açıklayabilir 3. Tip 2 Diyabetin fizyopatolojisini, risk faktörlerini, insülin direnci mekanizmasını, tip 2 diyabet belirti ve bulgularını açıklayabilir 4. Tip 1 ve tip 2 diyabetin özelliklerini karşılaştırabilir 5. LADA ve MODY diyabet tiplerini tanımlayabilir 6. Karbonhidrat metabolizmasının diğer bozukluklarını, prediyabeti tanımlayabilir 7. Gestasyonel diyabeti tanımlayabilir 8. Diğer diyabet tiplerini sayabilir	ÖY1. Takrir (Anlatım) ÖY2.Tartışma ÖY3. Örnek vaka sunumu		ÖÇ1, ÖÇ2, ÖÇ3, ÖÇ4, ÖÇ5	Dr. Öğretim Üyesi Neşe ERDEM
5.	10.30-12.15	Diyabette tanı kriterleri Konunun Öğrenme Çıktıları 1.Diyabetin klinik ve biyokimyasal tanısını bilir 2. Diyabette, karbonhidrat metabolizmasının diğer bozukluklarında (prediyabet) ve	ÖY1. Takrir (Anlatım) ÖY2.Tartışma ÖY3. Örnek vaka sunumu		ÖÇ1, ÖÇ2, ÖÇ3, ÖÇ4, ÖÇ5	Dr. Öğretim Üyesi Neşe ERDEM

		gestasyonel diyabette tanı kriterlerini tanımlayabilir 3. Diyabet tanısında kullanılan tanı yöntemlerini, tanı testlerinin nasıl yapıldığını, yapılırken nelere dikkat edilmesi gerektiğini, normal, prediyabet ve diyabet tanı değerlerini açıklayabilir				
6.	10.30-12.15	Diyabette Tedavi yöntemleri: Oral Antidiyabetik İlaç Tedavisi Konunun Öğrenme Çıktıları 1. Oral antidiyabetik (OAD) tedavisinin hedeflerini ve OAD tedavide hemşirenin sorumluluklarını bilir 2. OAD ilaç çeşitlerini, etkilerini-yan etkilerini, komplikasyonlarını-endikasyonlarını-kontrendikasyonlarını ve OAD tedavide nelere dikkat edilmesi gerektiğini bilir 3. OAD ilaç alan hastanın eğitimini bilir ve izlemi bilir	ÖY1. Takrir (Anlatım) ÖY2.Tartışma ÖY3. Örnek vaka sunumu		ÖÇ1, ÖÇ2, ÖÇ3, ÖÇ4, ÖÇ5	Dr. Öğretim Üyesi Neşe ERDEM
7.	10.30-12.15	Diyabette tedavi yöntemleri: İnsülin tedavisi Konunun Öğrenme Çıktıları 1. İnsülin tedavisinde hemşirenin sorumluluklarını bilir 2. İnsülin tedavisinin amaçlarını bilir 3. İnsülin tiplerini- etkilerini ve yan etkilerini bilir 4. İnsülin kalemi ile insülin uygulamasını, uygulama bölgelerini, rotasyon tekniğini, insülin emilimini etkileyen faktörleri, insülinin saklama koşullarını ve insülin uygulamalarında dikkat edilmesi gerekenleri bilir ve uygulayabilir 5. İnsülin tedavisinin komplikasyonlarını ve yapılmasını gerekenleri açıklayabilir 6. İnsülin tedavisi ve uygulamaları ile ilgisi hasta eğitimini planlayabilir ve uygulayabilir	ÖY1. Takrir (Anlatım) ÖY2.Tartışma ÖY3. Örnek vaka sunumu		ÖÇ1, ÖÇ2, ÖÇ3, ÖÇ4, ÖÇ5	Dr. Öğretim Üyesi Neşe ERDEM
8.	10.30-11.15	ARA SINAV				
	11.30-12.15	Diyabette tıbbi beslenme tedavisi ve egzersiz Konunun Öğrenme Çıktıları 1. Tıbbi beslenme tedavinin planlanmasında dikkat edilmesi gerekenleri, beslenme planında yer besin öğelerinin oranlarını ve kısıtlılıklarını bilir 2. Tıbbi beslenme tedavisinin hedeflerini açıklayabilir 3. Glisemik indeks, glisemik yük ve karbonhidrat sayımı gibi kavramları tanımlayabilir 4. Tıbbi beslenme tedavisi önerilerini bilir ve bu konuda hasta ve ailesini bilgilendirebilir 5. Diyabetli hastada egzersizin yararlarını ve önemini	ÖY1. Takrir (Anlatım) ÖY2.Tartışma ÖY3. Örnek vaka sunumu	ÖG1. Projeksiyon ÖG 2. Kaynak kitaplar	ÖÇ1, ÖÇ2, ÖÇ3, ÖÇ4, ÖÇ5	Dr. Öğretim Üyesi Neşe ERDEM

		açıklayabilir. 6. Diyabetli hastada egzersiz uygulamalarının ilkelerini, süresi, yoğunluğu ve dikkat edilmesi gerekenleri bilir 7. Diyabetli hastada egzersiz kontrendikasyonlarını ve komplikasyonlarını bilir				
9.	10.30-12.15	Diyabette tıbbi beslenme tedavisi ve egzersiz Konunun Öğrenme Çıktıları 1. Tıbbi beslenme tedavinin planlanmasında dikkat edilmesi gerekenleri, beslenme planında yer besin öğelerinin oranlarını ve kısıtlılıklarını bilir 2. Tıbbi beslenme tedavisinin hedeflerini açıklayabilir 3. Glisemik indeks, glisemik yük ve karbonhidrat sayımı gibi kavramları tanımlayabilir 4. Tıbbi beslenme tedavisi önerilerini bilir ve bu konuda hasta ve ailesini bilgilendirebilir 5. Diyabetli hastada egzersizin yararlarını ve önemini açıklayabilir. 6. Diyabetli hastada egzersiz uygulamalarının ilkelerini, süresi, yoğunluğu ve dikkat edilmesi gerekenleri bilir 7. Diyabetli hastada egzersiz kontrendikasyonlarını ve komplikasyonlarını bilir	ÖY1. Takrir (Anlatım) ÖY2.Tartışma ÖY3. Örnek vaka sunumu	ÖG1. Projeksiyon ÖG 2. Kaynak kitaplar	ÖÇ1, ÖÇ2, ÖÇ3, ÖÇ4, ÖÇ5	Dr. Öğretim Üyesi Neşe ERDEM
10.	10.30-12.15	Diyabetin akut komplikasyonları Konunun Öğrenme Çıktıları 1. Diyabetin akut komplikasyonlarının neler olduğunu bilir 2. Hipoglisemiye tanımlar, hipoglisemiye neden olan durumları ve hazırlayıcı faktörleri bilir 3. Hipogliseminin sınıflandırılmasını, belirti ve bulgularını tanımlar 4. Hipoglisemi gelişen hastaya uygulanacak tedaviyi bilir ve hemşirelik bakımını planlayabilir 5. Hipoglisemiye önlemek için yapılması gerekenleri bilir 6. Hiperozmolar, hiperglisemik durumu (HHD) tanımlayabilir 7. HHD nedenlerini, klinik ve laboratuvar bulgularını bilir 8. HHD tedavi ve bakımını bilir 9. Diyabetik ketoasidozu (DKA) tanımlayabilir 10. DKA fizyopatojisini, klinik ve laboratuvar belirti-bulgularını açıklayabilir 10. DKA genel tedavi prensiplerini ve hemşirelik bakımını bilir	ÖY1. Takrir (Anlatım) ÖY2.Tartışma ÖY3. Örnek vaka sunumu	ÖG1. Projeksiyon ÖG 2. Kaynak kitaplar	ÖÇ1, ÖÇ2, ÖÇ3, ÖÇ4, ÖÇ5	Dr. Öğretim Üyesi Neşe ERDEM
11.	10.30-12.15	Diyabetin kronik komplikasyonları Konunun Öğrenme Çıktıları	ÖY1. Takrir (Anlatım)	ÖG1. Projeksiyon	ÖÇ1, ÖÇ2, ÖÇ3, ÖÇ4,	Dr. Öğretim Üyesi Neşe ERDEM

		1. Diyabetin kronik komplikasyonlarını bilir 2. Diyabetin makrovasküler ve mikrovasküler komplikasyonlarının tanımını ve ayırımını yapabilir 3. Diyabetik retinopatiyi, gelişimini hızlandıran faktörleri tanımlar, erken tanı ve tedavi ilkelerini, önlemek ve geciktirmek için yapılması gerekenleri bilir 4. Diyabetik nefropatiyi, gelişimini hızlandıran faktörleri tanımlar, erken tanı ve tedavi ilkelerini, önlemek ve geciktirmek için yapılması gerekenleri bilir 5. Diyabetik nöropatiyi, gelişimini hızlandıran faktörleri tanımlar, nöropati çeşitlerini ve belirtilerini açıklar, erken tanı ve tedavi ilkelerini, önlemek ve geciktirmek için yapılması gerekenleri bilir 6. Diyabetik ayak gelişimine neden olan faktörleri tanımlar, diyabetik ayak sınıflaması, evrelendirmesi ve belirtilerini bilir 7. Diyabetli hastada hastada ayak bakım ilkelerini bilir ve bu konuda hasta eğitimini planlayabilir 8. Diyabetik ayakta hasta izlemine bilir	ÖY2.Tartışma ÖY3. Örnek vaka sunumu	ÖG 2. Kaynak kitaplar	ÖÇ5	
12.	10.30-12.15	Diyabetli hastada bireysel izlem Diyabette hasta eğitimi ve danışmanlık Konunun Öğrenme Çıktıları 1.Diyabetli hastada glisemi izlem sıklığını, glisemi izleminde hedef değerleri bilir 2. Glukometre ile glikoz ölçümünü yapabilir, ölçüm yaparken dikkat edilmesi gerekenleri bilir ve sonuçları değerlendirebilir 3. Glikozüri ve ketonüri ölçümünü, sıklığını ve değerlendirmesini bilir 4. HbA1C ölçüm sıklığını, sonuçların kan glikozu ile ilişkisini bilir 5. Diyabetli hastada diğer rutin kontrolleri ve sıklığını bilir	ÖY1. Takrir (Anlatım) ÖY2.Tartışma ÖY3. Örnek vaka sunumu	ÖG1. Projeksiyon ÖG 2. Kaynak kitaplar	ÖÇ1, ÖÇ2, ÖÇ3, ÖÇ4, ÖÇ5	Dr. Öğretim Üyesi Neşe ERDEM
13.	10.30-12.15	Diyabetli hastanın hemşirelik bakım planı Konunun Öğrenme Çıktıları 1. Diyabetli hastada olası hemşirelik tanımlarını belirleyebilir 2. Belirlenen hemşirelik tanımları doğrultusunda hemşirelik bakımını planlar, uygular ve değerlendirebilir	ÖY1. Takrir (Anlatım) ÖY2.Tartışma ÖY3. Örnek vaka sunumu	ÖG1. Projeksiyon ÖG 2. Kaynak kitaplar	ÖÇ1, ÖÇ2, ÖÇ3, ÖÇ4, ÖÇ5	Dr. Öğretim Üyesi Neşe ERDEM
14.	10.30-12.15	Diyabetli hastanın hemşirelik bakım problemlerinin yönetimi: vaka çalışması Konunun Öğrenme Çıktıları 1. Diyabetli bir vaka örneğine göre hasta bakımını yapabilir	ÖY1. Takrir (Anlatım) ÖY2.Tartışma ÖY3. Örnek vaka sunumu	ÖG1. Projeksiyon ÖG 2. Kaynak kitaplar	ÖÇ1, ÖÇ2, ÖÇ3, ÖÇ4, ÖÇ5	Dr. Öğretim Üyesi Neşe ERDEM
*DERSE İLİŞKİN KAYNAKLAR						

1	Erdoğan S, Özcan Ş. (2021) Diyabet Hemşireliği. İstanbul: Nobel Tıp Kitabevleri.
2	Türkiye Endokrinoloji ve Metabolizma Derneği DİABETES MELLİTUS VE KOMPLİKASYONLARININ TANI, TEDAVİ VE İZLEM KILAVUZU 2024 https://temd.org.tr/yayinlar/kilavuzlar
3	2024 Diyabet Tanı ve Tedavi Rehberi ULUSAL DİYABET KONSENSUS GRUBU https://www.turkdiab.org/admin/PICS/webfiles/2023_diyabet_tani_ve_tedavi_rehberi.pdf
4	Özcan Ş. Diyabet Hemşiresinin Rol ve Sorumlulukları, Medikal Tedavi Uygulanan Diyabetlinin Bakım ve Eğitimi, Ed. T. Yılmaz, M. Bahçeci, M.A. Büyükebeşe, Diyabetes Mellitusun Modern Tedavisi, Bilmedya Grup, İstanbul, 2003.
5	Gökbel, H. (2015). Ganong'un Tıbbi Fizyolojisi. İstanbul: Nobel Tıp Kitabevleri.
6	Eti Aslan, F., Olgun, N. (2017). Fizyopatoloji. Ankara: Akademisyen Tıp Kitabevleri.
7	Çağlayan Yeğen, B. (2017). Guyton ve Hall Tıbbi Fizyoloji. (13. Baskıdan Çeviri). Ankara: Güneş Tıp Kitabevleri.
8	Balcı Akpınar, R., Özer, N. (2023). Vakalarla Hemşirelik NANDA-NIC-NOC- 1. Ankara: Hedef CS Basın Yayın.
9	Balcı Akpınar, R., Özer, N. (2023). Vakalarla Hemşirelik NANDA-NIC-NOC- 2. Ankara: Hedef CS Basın Yayın.
10	Balcı Akpınar, R., Özer, N. (2023). Vakalarla Hemşirelik NANDA-NIC-NOC- 3. Ankara: Hedef CS Basın Yayın.
11	Balcı Akpınar, R., Özer, N. (2023). Vakalarla Hemşirelik NANDA-NIC-NOC- 4. Ankara: Hedef CS Basın Yayın.
12	Özer, S. (2019). Olgu Senaryolarıyla İç hastalıkları Hemşireliği. İstanbul: İstanbul Tıp Kitapevleri.
13	Ignatavicius, D.D. Workman, M.L., Rebar, C.R. (2018). Medical-Surgical Nursing. (9. Baskı). St. Louis Missouri: Elsevier.
14	Asgarpour, H. (2018). Sistemlere İlişkin Laboratuvar Tetkikleri ve Tanı Yöntemleri. Ankara: Ankara Nobel Tıp Kitabevleri.

* Satır ekleme-çıkarma yapılabilir.

DERSE İLİŞKİN TABLOLAR

Tablo 1. Dersin Fakülte Program Çıktılarına (PÇ) Katkısı

Dersin Adı	PÇ1	PÇ2	PÇ3	PÇ4	PÇ5	PÇ6	PÇ7	PÇ8	PÇ9	PÇ10
HF265 Diyaliz Hemşireliği	2	2	3	3	2	2	1	2	1	2

0-Katkısı yok

1-Az katkısı var

2-Orta düzeyde katkısı var

3-Tam katkısı var

Tablo 2: Dersin Öğrenme Çıktılarının Fakülte Program Çıktıları ile İlişkisi

Dersin Öğrenme Çıktılar**	PÇ1	PÇ2	PÇ3	PÇ4	PÇ5	PÇ6	PÇ7	PÇ8	PÇ9	PÇ10
ÖÇ1.	4	3	4	4	5	1	4	4	4	4
ÖÇ2.	3	2	3	3	5	2	1	3	3	4
ÖÇ3.	4	1	4	5	2	4	5	5	4	4
ÖÇ4.	4	5	5	3	2	4	5	3	5	3
ÖÇ5.	4	2	2	4	3	4	5	2	4	4

* Satır ekleme-çıkarma yapılabilir.

** Katkı Düzeyi: (Boş) - Katkı Yok / (1) Çok Düşük / (2) Düşük / (3) Orta / (4) Yüksek / (5) Çok Yüksek

Tablo 3: Dersin Öğrenme Çıktılarının Öğretim Yöntemleri, Araç-Gereçleri ve Ölçme Değerlendirme Yöntemleri ile İlişkisi

Dersin Öğrenme Çıktıları*	Öğretim Yöntemleri	Araç-Gereçler	Ölçme Değerlendirme Yöntemi
ÖÇ1.	ÖY1,ÖY2,ÖY3,ÖY4	ÖG1,ÖG2	Yazılı Sınav, Çoktan Seçmeli Sınav
ÖÇ2.	ÖY1,ÖY2,ÖY3,ÖY4	ÖG1,ÖG2	Yazılı Sınav, Çoktan Seçmeli Sınav
ÖÇ3.	ÖY1,ÖY2,ÖY3,ÖY4	ÖG1,ÖG2	Yazılı Sınav, Çoktan Seçmeli Sınav
ÖÇ4.	ÖY1,ÖY2,ÖY3,ÖY4	ÖG1,ÖG2	Yazılı Sınav, Çoktan Seçmeli Sınav
ÖÇ5.	ÖY1,ÖY2,ÖY3,ÖY4	ÖG1,ÖG2	Yazılı Sınav, Çoktan Seçmeli Sınav

* Satır ekleme-çıkarma yapılabilir.